KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2015/1470

af 30. marts 2015

om statsstøtte SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) gennemført af Rumænien — Voldgiftskendelse i Micula mod Rumænien af 11. december 2013

(meddelt under nummer C(2015) 2112)

(Kun den rumænske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit ([1]),

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ([2]), under hensyntagen til de indkomne bemærkninger og

ud fra følgende betragtninger:

1. PROCEDURE

(1) I kendelsen af 11. december 2013 (»kendelsen«) pålagde en voldgiftsret (»voldgiftsretten«), der blev nedsat under Det Internationale Center til Bilæggelse af Investeringstvister (»ICSID«), i sagen Micula m.fl. mod Rumænien ([3]), Rumænien at betale 376 433 229 RON (ca. 82 mio. EUR ([4])) i skadeserstatning til de fem sagsøgere (brødrene Viorel og Ioan Micula samt virksomhederne S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L. og S.C. Multipack, alle ejet af Micula-brødrene, samlet benævnt »sagsøgerne«), fordi Rumænien havde undladt at sikre en retfærdig og rimelig behandling af sagsøgernes investeringer og således havde overtrådt artikel 2, stk. 3, i den bilaterale investeringsaftale mellem Sverige og Rumænien om fremme og gensidig beskyttelse af investeringer (»investeringsaftalen«) ([5]). Endvidere besluttede voldgiftsretten, at Rumænien skulle betale renter frem til udbetalingen af hele det tilkendte beløb. Den 11. december 2013 skyldte Rumænien dermed sagsøgerne 791 882 452 RON (ca. 178 mio. EUR ([6])).

(2) I et brev af 31. januar 2014 meddelte Kommissionens tjenestegrene de rumænske myndigheder, at enhver gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen ville udgøre ny støtte, og Kommissionen ville i så fald skulle underrettes herom.

(3) Den 20. februar 2014 meddelte de rumænske myndigheder Kommissionens tjenestegrene, at de delvist havde gennemført voldgiftskendelsen ved at modregne en del af den erstatning, som voldgiftsretten havde tilkendt sagsøgerne, i den skat, som de havde til gode hos en af sagsøgerne, nemlig S.C. European Food S.A. Den skattegæld, der dermed blev modregnet, beløb sig til 337 492 864 RON (ca. 76 mio. EUR ([7])). Rumænien bad Kommissionen om at præcisere muligheden for at betale de udestående beløb til en fysisk person (brødrene Viorel og Ioan Micula eller en anden fysisk person, som kravet eventuelt overdrages til).

(4) Den 12. marts 2014 anmodede Kommissionens tjenestegrene om yderligere oplysninger fra Rumænien vedrørende den planlagte videre gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen. Rumænien fremsendte disse oplysninger den 26. marts 2014.

([1]) Med virkning fra den 1. december 2009 er EF-traktatens artikel 87 og 88 blevet til henholdsvis artikel 107 og 108 i traktaten. De to sæt artikler er indholdsmæssigt identiske. For så vidt angår denne afgørelse skal henvisninger til artikel 107 og 108 i traktaten forstås som henvisninger til artikel 87 og 88 i EF-traktaten, når det er relevant. I traktaten blev der også foretaget visse terminologiske ændringer, bl.a. blev »Fællesskabet« erstattet af »Unionen«, og »fællesmarkedet« af »det indre marked«. Terminologien i traktaten vil blive benyttet i hele denne afgørelse.

([2]) EUT C 393 af 7.11.2014, s. 27.

([3]) ICSID-sag nr. ARB/05/20, Ioan Micula, Viorel Micula, SC European Food SA, SC Starmill SRI, SC Multipack SRL mod Rumænien, endelig voldgiftskendelse af 11. december 2013.

([4]) Den Europæiske Centralbanks referencekurs pr. 11. december 2013: 1 EUR = 4,45 RON.

([5]) Investeringsaftalen trådte i kraft den 1. april 2003.

([6]) Se fodnote 4.

([7]) Den Europæiske Centralbanks referencekurs pr. 15. januar 2014: 1 EUR = 4,52 RON.

(5) Den 1. april 2014 underrettede Kommissionens tjenestegrene de rumænske myndigheder om muligheden for at udstede et påbud om indstilling for at sikre, at der ikke ville blive udbetalt mere uforenelig statsstøtte, og udbad sig Rumæniens kommentarer til dette. I et brev af 7. april 2014 angav Rumænien, at man ikke ønskede at kommentere muligheden for, at Kommissionen udstedte et påbud om indstilling.

(6) Den 26. maj 2014 sendte Kommissionen et brev til Rumænien, hvori den meddelte, at den havde besluttet at udstede et påbud om indstilling (»påbuddet om indstilling«) i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ([8]), og hermed forpligtede Rumænien til at afbryde enhver handling, som kunne føre til fuldbyrdelse eller gennemførelse af den del af voldgiftskendelsen, som endnu ikke var betalt, da dette ville udgøre ulovlig statsstøtte, indtil Kommissionen har truffet en endelig afgørelse om statsstøttens forenelighed med det indre marked.

(7) I et brev af 1. oktober 2014 underrettede Kommissionen Rumænien om, at den havde besluttet at indlede proceduren i artikel 108, stk. 2, i traktaten (»beslutningen om at indlede proceduren«) vedrørende Rumæniens delvise gennemførelse af kendelsen, som fandt sted i starten af 2014 ([9]), samt vedrørende eventuel yderligere gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen.

(8) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ([10]) den 7. november 2014. I denne afgørelse opfordrede Kommissionen interesserede parter til at fremsætte bemærkninger.

(9) Rumænien fremsendte sine bemærkninger til beslutningen om at indlede proceduren den 26. november 2014. Sagsøgerne fremsatte bemærkninger som interesseret part den 8. december 2014, efter at Kommissionen havde afvist deres anmodning om at få længere tid til at fremsætte deres bemærkninger. Sagsøgernes bemærkninger blev fremsendt til Rumænien, som fik mulighed for at svare. Rumæniens kommentarer til sagsøgernes bemærkninger blev modtaget den 27. januar 2015.

(10) Sagsøgerne anmodede også om aktindsigt i al skriftlig korrespondance mellem Kommissionen og Rumænien i sagsakterne. Denne anmodning blev afvist den 19. december 2014, og afvisningen blev bekræftet den 2. marts 2015.

(11) I breve af 9. og 11. marts 2015 underrettede de rumænske myndigheder Kommissionen om, at den eksekutor, som retten havde udpeget, i perioden 5. februar til 25. februar 2015 havde beslaglagt yderligere 9 197 482 RON fra finansministeriet, og at finansministeriet foretog en frivillig indbetaling af det resterende beløb (dvs. 466 760 066 RON) ([11]) til en spærret konto i de fem sagsøgeres navn.

2. **BAGGRUND**

Gældende statsstøttelovgivning i Rumænien før tiltrædelse af Unionen

(12) Den 1. februar 1995 trådte Europaaftalen (»EA«) mellem De Europæiske Fællesskaber (»Fællesskabet«) og deres medlemsstater på den ene side og Rumænien på den anden side i kraft ([12]). Formålet med EA var at forberede Rumænien til tiltrædelse af Unionen. I artikel 64, stk. 1, litra iii), i EA erklæres al offentlig støtte, som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med aftalens rette funktion, i det omfang det kan påvirke samhandelen mellem Fællesskabet og Rumænien. Ifølge artikel 64, stk. 2, i EA skulle alle former for praksis, der strider mod den artikel, vurderes »på grundlag af kriterier, som udformes på basis af anvendelsen af artikel 85, 86 og 92 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab« (nu artikel 101, 102 og 107 i traktaten). Den dynamiske henvisning til »kriterier, som udformes på basis af anvendelsen af artikel 85, 86 og 92« henviser til alle EU-regler om statsstøtte, herunder reglerne om regional statsstøtte ([13]). Ud over den materielle forpligtelse til at overholde EU-lovgivningen

([8]) Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.)

([9]) Se betragtning 3.

([10]) Se fodnote 2.

([11]) Yderligere 6 028 608 RON var blevet overført til den spærrede konto til dækning af sagsomkostninger.

([12]) EFT L 357 af 31.12.1994, s. 2.

([13]) Se også artikel 2 i gennemførelsesbestemmelserne til afgørelse nr. 4/2000 truffet af Associeringsrådet EU-Rumænien af 10. april 2001 om vedtagelse af gennemførelsesbestemmelser til reglerne om statsstøtte i artikel 64, stk. 1, nr. iii), og stk. 2, jf. artikel 64, stk. 3, i Europaaftalen om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Rumænien på den anden side samt i artikel 9, stk. 1, nr. iii), og stk. 2, i protokol 2 til denne aftale om produkter henhørende under traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EKSF) (EFT L 138 af 22.5.2001, s. 16).

om statsstøtte, forpligtede artikel 69 og 71 i EA også Rumænien til at tilnærme sin nationale lovgivning Fællesskabets, hvor Unionens konkurrencelovgivning og dermed statsstøttelovgivningen, som indgår deri, udtrykkeligt nævnes. Dermed forpligtede EA Rumænien, og Rumænien forpligtede sig til at overholde hele Unionens statsstøttelovgivning. Endvidere har EA været en del af den nationale retsorden efter at være blevet ratificeret ved lov 20/1993 vedtaget af parlamentet og offentliggjort i den nationale lovtidende den 12. april 1993 ([14]).

(13) Med henblik på opfyldelse af tilnærmelsesforpligtelsen i EA vedtog Rumænien lov nr. 143/1999 om statsstøtte (»statsstøtteloven«) i 1999, og denne trådte i kraft den 1. januar 2000. Loven indeholdt samme definition af statsstøtte som definitionen i artikel 64 i EA og i EU-retten. I loven blev det rumænske konkurrenceråd ([15]) og det rumænske konkurrencekontor ([16]) også udpeget som tilsynsmyndigheder for statsstøtte i Rumænien med ansvar for vurdering af foreneligheden af statsstøtte bevilget til virksomheder ([17]), ligesom proceduren for anmeldelse og godkendelse af statsstøtte, baseret på artikel 108 i traktaten, blev fastlagt.

Investeringsstøtteordning

(14) Den 2. oktober 1998 vedtog Rumænien hastebekendtgørelse 24/1998 (»EGO 24«) om en række investeringsincitamenter til fordel for visse investorer i ugunstigt stillede regioner, bl.a.:

— artikel 6, stk. 1, litra a): fritagelse for betaling af told og moms på maskiner, værktøjer, anlæg, udstyr, transportmidler, andre produkter, der skal afskrives, og som er importeret eller fremstillet nationalt, med henblik på at foretage investeringer i regionen (»maskinordningen«)

— artikel 6, stk. 1, litra b): refusion af told på råmateriale, reservedele og/eller komponenter, som er nødvendige for investorens egen produktion i regionen (»råmaterialeordningen«)

— artikel 6, stk. 1, litra c): fritagelse for betaling af skat af overskud i den periode, hvor det relevante område er udpeget som en ugunstigt stillet region (»skatteordningen«).

(15) Den rumænske regering besluttede, hvilke regioner der skulle udpeges som værende ugunstigt stillede regioner og hvor længe, dog op til højst 10 år. Ved afgørelse af 25. marts 1999 udpegede regeringen mineområdet Ștei-Nucet i Bihor amt som en ugunstigt stillet region i 10 år fra den 1. april 1999.

(16) Den 15. maj 2000 vedtog det europæiske konkurrenceråd afgørelse nr. 244/2000, hvori det vurderede, at flere af de incitamenter, der indgik i EGO 24, fordrejede konkurrencen: Det udtalte at: »[f]ritagelse for told på råmateriale anses for at være statsstøtte til driftsformål, (…) hvilket medfører fordrejning af konkurrencen«, og besluttede, at »refusion af told på importerede råmaterialer, reservedele og/eller komponenter, som er nødvendige for egen produktion i et område, (…) skal udgå«. Denne afgørelse blev vedtaget efter en anmeldelse fra det nationale agentur for regional udvikling (støtteyderen i henhold til EGO 24) til konkurrencerådet i overensstemmelse med lov nr. 143/1999 vedrørende de planlagte ændringer til EGO 24 som omhandlet i udkastet til hastebekendtgørelse 75/2000 (»EGO 75«). Blandt andre anmeldte ændringer foreslog den rumænske lovgiver at erstatte refusionen af told i artikel 6, stk. 1, litra b), i EGO 24 (råmaterialeordningen) med en fritagelse for told på importerede råmaterialer, reservedele og/eller komponenter, som er nødvendige for egne produktionsformål. I afgørelse nr. 244/2000 udstedte konkurrencerådet betinget godkendelse af udkastet til EGO 75, forudsat at følgende betingelser blev opfyldt: i) ordningerne i artikel 6, stk. 1, litra b), i EGO 24 skulle ophæves, og den foreslåede ændring om at erstatte refusion af told med en fritagelse for told bør ophæves, og ii) de foreslåede ændringer til artikel 6, stk. 1, litra c), i EGO 24 (skatteordningen) skulle kun gælde for overskud, som geninvesteres.

([14]) Monitorul Oficial, første del, nr. 73 af 12. april 1993.

([15]) Konkurrencerådet var og er en uafhængig administrativ myndighed inden for konkurrencelovgivningen og statsstøttelovgivningen med tilsyns- og undersøgelsesbeføjelser, som svarer til Kommissionens på disse områder.

([16]) Konkurrencekontoret var en specialiseret myndighed under regeringen. Kontorets primære ansvarsområder var: i) at gennemføre undersøgelser og overvåge håndhævelsen af lovgivningen og af konkurrencerådets afgørelser i praksis, ii) at overvåge offentlige enheders og offentlige virksomheders prisfastsættelse og iii) at sikre gennemsigtighed i statsstøtten og overvåge og rapportere om statsstøtteudgifter.

([17]) I medfør af artikel 1 i gennemførelsesbestemmelserne til afgørelse nr. 4/2000 truffet af Associeringsrådet EU-Rumænien blev konkurrencerådet og konkurrencekontoret udpeget som de rumænske myndigheder med ansvar for undersøgelse og vurdering af, om statsstøtteforanstaltninger er forenelige med Europaaftalen af 1995.

(17) EGO 75 trådte i kraft den 1. juli 2000. Den version af EGO 75, som blev vedtaget, opfyldte imidlertid ikke konkurrencerådets betingelser for ophævelse af råmaterialeordningen og ophævelse af den foreslåede ændring dertil. I stedet ændrede den artikel 6, stk. 1, litra b), i EGO 24 ved at erstatte refusionen af told i råmaterialeordningen med en fritagelse for told på importerede råmaterialer, hvilket er i direkte strid med afgørelse nr. 244/2000.

(18) Konkurrencerådet indbragte den manglende gennemførelse af sin afgørelse for appelretten i Bukarest, som imidlertid den 26. januar 2001 erklærede, at sagen ikke kunne antages til behandling ([18]). Begrundelsen herfor var, at EGO 75 blev anset for at være en lovgivningsmæssig og ikke en administrativ foranstaltning, hvorfor konkurrencerådet ikke kunne anfægte dens lovlighed i henhold til lov nr. 143/1999, og at eventuelle uoverensstemmelser mellem lovbestemmelser skulle behandles af regeringen og parlamentet uden retternes indblanding. Rumæniens kassationsdomstol afviste med samme begrundelse konkurrencerådets appel af appelrettens afgørelse den 19. februar 2002 ([19]).

(19) I februar 2000 indledte Rumænien tiltrædelsesforhandlinger med Unionen. Konkurrencepolitikken, herunder overholdelse af Unionens statsstøtteregler, indgik i disse forhandlinger. I forbindelse med forhandlingerne blev det i EU's fælles holdning af 21. november 2001 bemærket, at »der findes en række eksisterende samt nye uforenelige støtteordninger, som ikke er bragt på linje med fællesskabsretten«, herunder »ordningerne i [EGO 24 og EGO 75]« ([20]).

(20) Den 31. august 2004 ophævede Rumænien alle incitamentsordninger i EGO 24, som ændret ved EGO 75, bortset fra skatteordningen. Ophævelsen af incitamentsordningerne i EGO 24 trådte i kraft den 22. februar 2005. Den rapport, som ledsagede loven om ophævelse af EGO 24, som ændret ved EGO 75, forklarede følgende: »For at opfylde kriterierne i fællesskabsreglerne om statsstøtte samt afslutte forhandlingerne under kapitel nr. 6 — Konkurrencepolitik, er det nødvendigt at fjerne alle former for statsstøtte i den nationale lovgivning, som er uforenelige med fællesskabets regelværk på dette område, og derfor foreslås det, at (…) bestemmelserne i artikel 6, stk. 1, litra b), d) og e), i hastebekendtgørelse nr. 24/1998 om ugunstigt stillede regioner ophæves (…) ([21]).

Sagsøgernes investeringer og ICSID-voldgiftssagen

(21) Sagsøgerne foretog visse investeringer i området Ștei-Nucet, Bihor amt, Rumænien, i starten af 2000'erne. Den 1. juni 2000 fik S.C. European Food S.A. et certifikat som permanent investor, mens S.C. Starmill S.R.L. og S.C. Multipack fik deres certifikater som permanent investor (»PIC-certifikat«) den 17. maj 2002, hvormed disse virksomheder blev berettiget til at bruge ordningen ifølge EGO 24, som ændret ved EGO 75, i forbindelse med deres investeringer fra disse datoer i regionen Ștei-Nucet, Bihor amt, Rumænien.

(22) I 2003 indgik Rumænien og Sverige investeringsaftalen, hvor de to landes investorer (herunder også investeringer foretaget før investeringsaftalens ikrafttræden ([22])) fik indrømmet en vis beskyttelse i forbindelse med investeringer i det andet land. Investeringsaftalen garanterede bl.a., at de relevante investeringer ville blive behandlet rimeligt og retfærdigt i værtslandet, hvilket blev fortolket som om, at det også omfattede beskyttelse af investorernes berettigede forventninger. Den gav også investorer mulighed for at anlægge sag ved en international voldgiftsret, hvis de mente, at deres rettigheder i medfør af investeringsaftalen blev krænket af værtsstaten. Eftersom Micula-brødrene er svenske statsborgere, gjorde de gældende, at deres investeringer i Rumænien var omfattet af investeringsaftalen.

(23) Den 28. juli 2005 anmodede sagsøgerne som reaktion på ophævelsen af investeringsincitamenterne i EGO 24 om nedsættelse af en voldgiftsret i overensstemmelse med tvistbilæggelsesbestemmelserne i investeringsaftalen. Ved afgørelse af 24. september 2008 fandt voldgiftsretten, at sagsøgernes sag ikke kunne antages til behandling. Sagsøgerne havde i første omgang anmodet om genindførelse af investeringsincitamenterne i EGO 24, som

([18]) Civilretlig afgørelse nr. 26, se kendelsen, præmis 219.
([19]) Se kendelsen, præmis 224.
([20]) EU's fælles holdning af 21. november 2001, CONF-RO 43/01, s. 4. Under et ansøgerlands tiltrædelsesproces foreslår Kommissionen regelmæssigt såkaldte fælles holdninger, som Rådet vedtager, hvori kandidatlandets fremskridt med hensyn til overholdelse af tiltrædelseskriterierne evalueres.
([21]) Baggrundsrapport til EGO 94/2004, 26. august 2004, s. 12-13.
([22]) Artikel 9, stk. 1, i investeringsaftalen.

blev ophævet den 22. februar 2005. Sagsøgerne trak delvist deres krav tilbage i 2009 og anmodede derefter om erstatning for skade som følge af ophævelsen af EGO 24-incitamenterne. Sagsøgerne gjorde gældende, at Rumænien ved at ophæve incitamenterne havde krænket deres berettigede forventninger om, at incitamenterne ville gælde frem til 1. april 2009. Ifølge sagsøgerne havde Rumænien på denne måde overtrådt sin forpligtelse til at behandle dem rimeligt og retfærdigt som svenske investorer i henhold til artikel 2, stk. 3, i investeringsaftalen.

(24) Kommissionen intervenerede i voldgiftssagen som *amicus curiae*. Kommissionen forklarede i sit indlæg af 20. juli 2009, at incitamenterne i EGO 24 var: »uforenelige med fællesskabsreglerne om regional støtte. Incitamenterne opfyldte navnlig ikke kravene i fællesskabsretten om støtteberettigede omkostninger og støtteintensiteter. Endvidere udgjorde ordningerne driftsstøtte, hvilket er forbudt i henhold til reglerne om regional støtte«.

(25) Kommissionen bemærkede også, at »[e]nhver afgørelse, som genindfører de privilegier, som Rumænien har afskaffet, eller kompenserer sagsøgerne for tabet af disse privilegier, ville udgøre ny støtte, som ikke ville være forenelig med EF-traktaten«. Den meddelte også voldgiftsretten, at »fuldbyrdelse af [en kendelse om, at Rumænien skal genindføre investeringsordninger, som er blevet vurderet at være uforenelige med det indre marked i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne] er derfor ikke muligt, da dette ville være i strid med EU's statsstøtteregler«.

(26) I sin kendelse af 11. december 2013 erklærede voldgiftsretten, at Rumænien ved at ophæve incitamenterne i EGO 24 »krænkede sagsøgernes berettigede forventninger om, at incitamenterne i EGO 24 var gældende« frem til den 1. april 2009 ([23]). Voldgiftsretten konkluderede endvidere, at bortset fra opretholdelse af investorernes forpligtelser i henhold til EGO 24 efter ophævelse af de relevante incitamenter, »var Rumæniens ophævelse af incitamenterne en rimelig foranstaltning som led i en fornuftig politik« ([24]). Voldgiftsretten anførte imidlertid videre ([25]): »[D]enne konklusion ændrer ikke ved rettens udtalelse (…) ovenfor, om at Rumænien underminerede sagsøgernes berettigede forventninger med hensyn til, at incitamenterne ville være gældende frem til den 1. april 2009. Følgelig var Rumæniens handlinger, selv om de overvejende var led i en korrekt og nøje skræddersyet fornuftig politik, urimelige og uretfærdige i forhold til sagsøgerne.«

Voldgiftsretten sluttede sin analyse ved at anføre, at ([26]): »[V]ed at ophæve incitamenterne i EGO 24 før den 1. april 2009 handlede Rumænien ikke urimeligt eller i ond tro (bortset fra, at [Rumænien] handlede urimeligt ved at opretholde investorernes forpligtelser efter ophævelse af incitamenterne). Rettens flertal konkluderer imidlertid, at Rumænien krænkede sagsøgernes berettigede forventninger om, at disse incitamenter ville være gældende i væsentligt samme form frem til den 1. april 2009. Rumænien har heller ikke handlet gennemsigtigt, idet sagsøgerne ikke i god tid blev underrettet om, at ordningen ville blive ophævet før den fastsatte udløbsdato. Derfor finder voldgiftsretten, at Rumænien har undladt at »sikre retfærdig og rimelig behandling« af sagsøgernes investeringer som anført i artikel 2, stk. 3, i investeringsaftalen.«

(27) Voldgiftsretten bestemte endvidere, at Rumænien skulle betale erstatning til sagsøgerne ([27]). Voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne en erstatning på i alt 376 433 229 RON plus rente. Erstatningen er opgjort som følger: Voldgiftsretten fandt, at Rumænien skulle betale sagsøgerne 85,1 mio. RON ([28]) i erstatning for den øgede pris på sukker (som sagsøgerne skulle betale told på importen af efter ophævelse af råmaterialeordningen), 17,5 mio. RON ([29]) i erstatning for den øgede pris på andre råmaterialer end sukker og PET ([30]), 18,1 mio. RON ([31]) i erstatning for tab af evnen til at etablere store lagre af sukker til lavere priser og 255,7 mio. RON ([32]) i erstatning for tab af fortjeneste fra mistet salg af færdigvarer. Desuden pålagde voldgiftsretten Rumænien at betale rente

([23]) Kendelsen, præmis 725.
([24]) Kendelsen, præmis 827.
([25]) Se fodnote 24.
([26]) Kendelsen, præmis 872.
([27]) Kendelsen, præmis 875 ff.
([28]) Beløbet omfatter import mellem den 22. februar 2005 og den 31. marts 2009.
([29]) Se fodnote 28.
([30]) Sagsøgerne søgte erstatning for den øgede pris på PET. Voldgiftsretten afviste imidlertid dette krav, fordi sagsøgerne i realiteten aldrig havde udnyttet råmaterialeordningen med hensyn til import af PET.
([31]) Dette beløb er baseret på tolden på import af sukker, som ikke ville være blevet opkrævet, hvis sagsøgeren havde haft mulighed for at etablere store lagre af sukker før den fastsatte udløbsdato for EGO (dvs. den 1. april 2009). Dette benchmark er baseret på lagre i 2004/05.
([32]) Tab af fortjeneste er beregnet for perioden 2004-2008 for tab af markedsandele på læskedrikke og andre produkter, som indeholdt sukker. Ifølge påstanden steg omkostningerne efter afskaffelse af EGO-incitamenterne, hvilket førte til højere priser og dermed lavere markedsandele.

(ROBOR plus 5 %) fra den 1. marts 2007 med hensyn til den øgede pris på sukker og andre råmaterialer, fra den 1. november 2009 med hensyn til tab af evnen til at etablere store lagre af sukker, og fra den 1. maj 2008 med hensyn til tab af fortjeneste. På datoen for kendelsen beløb erstatningsbeløbet plus rente til sagsøgerne sig til 791 882 452 RON, som vist i tabellen.

Erstatning og rente tilkendt sagsøgerne i kendelsen

Tilkendt erstatning	Beløb (RON)	Rente fra
Øget pris på sukker	85 100 000	1. marts 2007
Øget pris på andre råmaterialer end sukker eller PET	17 500 000	1. marts 2007
Mistet evne til at etablere lagre af sukker	18 133 229	1. november 2009
Tabt fortjeneste på salg af færdigvarer	255 700 000	1. maj 2008
I ALT	**376 433 229**	I alt med rente pr. 11. december 2013: **791 882 452 RON**

ICSID-annullationssøgsmål

(28) Den 18. april 2014 indgav Rumænien en begæring om annullation af kendelsen i medfør af artikel 52 i konventionen om bilæggelse af investeringstvister mellem stater og andre landes statsborgere af 18. marts 1965 (»ICSID-konventionen«) til et ad hoc-udvalg. I medfør af procesreglementet for sådanne sager har Rumænien ikke fremsendt denne begæring til Kommissionen. Det er imidlertid fremkommet, at Rumænien i sin begæring også anmodede ad hoc-udvalget om at indstille fuldbyrdelsen af kendelsen, indtil udvalget havde truffet afgørelse om begæringen om annullation. I et brev af 18. august 2014 underrettede Rumænien Kommissionen om, at ad hoc-udvalget ved afgørelse af 7. august 2014 havde udsat fuldbyrdelsen af kendelsen, forudsat at Rumænien inden for én måned opfyldt følgende betingelser: »Rumænien forpligter sig til uden nogen betingelser (herunder med hensyn til [EU-]lovgivningen eller -afgørelser] at foretage fuld betaling af den erstatning, der blev tilkendt sagsøgerne i medfør af kendelsen i ICSID-sag nr. ARB/05/20, i det omfang kendelsen ikke annulleres, efter meddelelse af afgørelsen om annullation.«

(29) Kommissionen forklarede på anmodning fra Rumænien, at Rumænien ikke betingelsesløst kunne forpligte sig til at betale erstatningen til sagsøgerne i medfør af kendelsen, selv om Rumæniens forpligtelser i henhold til EU-retten ville blive krænket, og uanset en afgørelse fra Kommissionen. Rumænien meddelte dette til ad hoc-udvalget, som ophævede indstillingen af fuldbyrdelsen af kendelsen pr. 7. september 2014.

(30) Den 15. oktober 2014 indgav Kommissionen begæring til ad hoc-udvalget om tilladelse til at biintervenere i annullationssøgsmålet. Ad hoc-udvalget gav den 4. december 2014 Kommissionen tilladelse til at intervenere, og Kommissionen indgav sit *amicus curiae*-indlæg i sagen den 9. januar 2015.

Sagsøgernes anerkendelses- og fuldbyrdelsessøgsmål i Rumænien og USA

(31) De rumænske myndigheder underrettede endvidere Kommissionen om, at sagsøgerne havde indgivet et fuldbyrdelsessøgsmål i Rumænien. I februar 2014 anlagde Viorel Micula først sag om fuldbyrdelse af kendelsen i medfør af den nye civile retsplejelov (§§ 1124-1132) ([33]). Den 7. maj 2014 intervenerede Kommissionen i denne sag i medfør af artikel 23a, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999. Viorel Micula trak imidlertid sit søgsmål tilbage den 28. maj 2014, hvorfor der ikke er afsagt dom i sagen. Den 18. marts 2014 anlagde de fire andre sagsøgere (S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L., S.C. Multipack og Ion Micula) separat retssag i Rumænien om fuldbyrdelse af kendelsen i medfør af artikel 54 i ICSID-konventionen med krav om betaling af 80 % af det udestående beløb (dvs. 301 146 583 RON) plus rente.

([33]) Sag nr. 3456/3/2014, retten i Bukarest.

(32) Den 24. marts 2014 gav retten i Bukarest de fire sagsøgere medhold med den begrundelse, at ifølge artikel 54 i ICSID-konventionen, som er blevet ratificeret af Rumænien og er en del af Rumæniens nationale retsorden, kan kendelsen umiddelbart fuldbyrdes og skal behandles som en endelig national dom, hvilket betyder, at proceduren til anerkendelse af kendelsen i medfør af Rumæniens nye civile retsplejelov (§§ 1123-1132) er overflødig ([34]). Den 30. marts 2014 indledte en eksekutor fuldbyrdelsesproceduren ved at fastsætte en frist på seks måneder for det rumænske finansministeriums betaling af 80 % af kendelsen plus rente og andre omkostninger til sagsøgerne.

(33) Rumænien gjorde indsigelse mod fuldbyrdelsen af kendelsen over for retten i Bukarest og anmodede om foreløbige foranstaltninger, dvs. en midlertidig indstilling af fuldbyrdelsen, indtil sagen var blevet realitetsbehandlet ([35]). Den 14. maj 2014 indstillede retten i Bukarest fuldbyrdelsen af kendelsen, indtil der var truffet en realitetsafgørelse om Rumæniens indsigelse og anmodning om indstilling af fuldbyrdelsen. Den 26. maj 2014 intervenerede Kommissionen i denne sag i medfør af artikel 23a, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999. Kommissionen opfordrede retten i Bukarest til at indstille og annullere tvangsfuldbyrdelsen af kendelsen. Alternativt opfordrede Kommissionen retten i Bukarest til at forelægge et præjudicielt spørgsmål for EU-Domstolen (»Domstolen«).

(34) Den 23. september 2014 ophævede retten i Bukarest i sagen om foreløbige foranstaltninger indstillingen og afviste Rumæniens begæring om indstilling af fuldbyrdelsen af kendelsen. Den primære grund til afvisningen var, at indstillingen af fuldbyrdelsen af kendelsen var blevet ophævet af ad hoc-udvalget under ICSID den 7. september 2014 (se betragtning 29). Den 30. september 2014 besluttede Rumænien at appellere retten i Bukarests afgørelse af 23. september 2014 ([36]). Den 13. oktober 2014 afviste retten i Bukarest begæringen om forelæggelse af præjudicielle spørgsmål for Domstolen i medfør af traktatens artikel 267. På grundlag af Kommissionens beslutning af 1. oktober 2014 om at åbne den formelle undersøgelsesprocedure i forbindelse med sag nr. 15755/3/2014 ved retten i Bukarest anmodede Rumænien den 17. oktober 2014 igen om foreløbige foranstaltninger i form af indstilling af tvangsfuldbyrdelsen af kendelsen.

(35) Selv om alle rumænske myndigheder, herunder også domstolene, er forpligtet til at efterkomme Kommissionens afgørelser af 26. maj 2014 og 1. oktober 2014, udstedte den eksekutor, som retten i Bukarest udpegede, den 31. oktober 2014 påbud om at indefryse det rumænske finansministeriums konti og fuldbyrde 80 % af kendelsen. Som følge af eksekutorens arrest er nogle dele af finansministeriets statslige midler og bankkonti i øjeblikket indefrosset.

(36) Den 24. november 2014 afviste retten i Bukarest også Rumæniens hovedsag mod fuldbyrdelseskendelsen af 24. marts 2014, herunder anmodningen om foreløbige foranstaltninger af 17. oktober 2014. Den 14. januar 2015 appellerede Rumænien også afgørelsen fra retten i Bukarest ([37]). Den 24. februar 2015 ophævede appelretten i Bukarest afgørelsen fra retten i Bukarest af 23. september 2014 og udsatte tvangsfuldbyrdelsen indtil afgørelsen af appellen af afgørelsen fra retten i Bukarest af 24. november 2014. Kommissionen har besluttet at anmode om tilladelse til at intervenere i appelsagen i medfør af artikel 23a, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999.

(37) Den 5. januar 2015 beslaglagde den af retten udpegede eksekutor 36 484 232 EUR (ca. 8,1 mio. EUR ([38])) fra Rumæniens finansministerium. Heraf overførte eksekutoren efterfølgende 34 004 232 RON (ca. 7,56 mio. EUR) i lige store dele til tre af de fem sagsøgere og beholdt resten til dækning af sagsomkostninger. Mellem den 5. februar og den 25. februar 2015 beslaglagde eksekutoren 9 197 482 EUR (ca. 2 mio. EUR) ([39]) fra Rumæniens finansministerium. Den 9. marts 2015 overførte finansministeriet frivilligt det resterende beløb på 472 788 675 RON (ca. 106,5 mio. EUR ([40])) (inklusive omkostninger til den af retten udpegede eksekutor på 6 028 608 RON) til en spærret konto i de fem sagsøgeres navn til gennemførelse af kendelsen. De fem sagsøgere kan imidlertid kun hæve pengene, hvis Kommissionen finder, at den statsstøtte, der er givet på grundlag af kendelsen, er forenelig med det indre marked.

([34]) Kendelse afsagt af retten i Bukarest i sag nr. 9261/3/2014, afdeling IV Civil.
([35]) Sag nr. 15755/3/2014, retten i Bukarest, afdeling III Civil.
([36]) Sag nr. 15755/3/2014/al, appelretten i Bukarest, afdeling IV Civil.
([37]) Se fodnote 36.
([38]) Den Europæiske Centralbanks referencekurs pr. 5. januar 2015: 1 EUR = 4,49 RON.
([39]) Se fodnote 38.
([40]) Den Europæiske Centralbanks referencekurs pr. 9. marts 2015: 1 EUR = 4,44 RON.

(38) Kommissionen har endvidere opdaget, at Viorel Micula også har anlagt fuldbyrdelsessag mod Rumænien ved distriktsdomstolen i District of Columbia i USA ([41]). Denne sag verserer stadig. Kommissionen har til hensigt at anmode om tilladelse til at indgive et *amicus curiae*-indlæg i den sag. Viorel Micula anlagde også den 3. oktober 2014 en anden fuldbyrdelsessag mod Rumænien ved de rumænske domstole, men denne blev afvist af retten i Bukarest den 3. november 2014.

3. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN OG BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF PROCEDUREN

Beskrivelse af foranstaltningen

(39) Den foranstaltning, der vurderes, er den erstatning, der blev tilkendt sagsøgerne af voldgiftsretten i medfør af kendelsen, enten ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen, plus påløbne renter siden afsigelse af kendelsen.

(40) Som bemærket i betragtning 3 betalte Rumænien allerede en del af erstatningen i starten af 2014 ved modregning af en af sagsøgernes (S.C. European Food S.A.) skattegæld til den rumænske stat. Den skattegæld, der dermed blev modregnet, beløber sig til 337 492 864 RON (ca. 76 mio. EUR ([42])).

(41) Som bemærket i betragtning 37 beslaglagde den af retten udpegede eksekutor 45 681 714 EUR (ca. 10,17 mio. EUR ([43])) fra Rumæniens finansministerium til fuldbyrdelse af kendelsen. Endvidere har de rumænske myndigheder frivilligt overført det resterende beløb på 472 788 675 RON (ca. 106,5 mio. EUR ([44])) (inklusive omkostninger til den af retten udpegede eksekutor på 6 028 608 RON) til en spærret konto i de fem sagsøgeres navn.

(42) Ifølge de rumænske myndigheder er voldgiftskendelsen gennemført fuldt ud.

Begrundelse for indledning af den formelle undersøgelsesprocedure

(43) I beslutningen om at indlede proceduren drog Kommissionen den foreløbige konklusion, at betaling af den erstatning, som voldgiftsretten havde tilkendt sagsøgerne ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen, udgør statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1. Denne foreløbige konklusion er baseret på de foreløbige resultater af undersøgelsen:

— de fem sagsøgere udgør én økonomisk enhed, som skal betragtes som en virksomhed

— betaling af den tilkendte erstatning ville give sagsøgerne en økonomisk fordel, som de ellers ikke ville kunne opnå på markedet

— forekomsten af en fordel udelukkes ikke af det faktum, at den erstatning, voldgiftsretten tilkendte, kaldes skadeserstatning, eftersom kendelsen ikke falder ind under Asteris-sagen, hvor der sondres mellem erstatning og statsstøtte

— fordelen er selektiv, eftersom det kun er sagsøgerne, der ville drage fordel af foranstaltningen

— fordelen blev tildelt ved hjælp af statsmidler, eftersom de relevante betalinger ville være kommet fra statsbudgettet, og beslutningen om at tildele fordelen kan tilregnes Rumænien, uanset om Rumænien har gennemført kendelsen frivilligt eller efter påbud fra en domstol

— betaling af den erstatning, der blev tilkendt sagsøgerne, fordrejer konkurrencevilkårene og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(44) Kommissionen konstaterede derefter, at anvendelsen af statsstøttereglerne på denne sag ikke påvirker rettigheder og forpligtelser, som er beskyttet af traktatens artikel 351. Kommissionen fandt endvidere, at betaling af den erstatning, der blev tilkendt sagsøgerne, ville udgøre ny støtte, eftersom gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen ville finde sted efter Rumæniens tiltrædelse til Unionen, og at det var uden betydning, at sagsøgerne afholdt nogle af de omkostninger, som foranstaltningen reelt ville godtgøre, før tiltrædelsen. Endelig traf Kommissionen den foreløbige konklusion, at betaling af den erstatning, voldgiftsretten havde tilkendt sagsøgerne, gennem gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen ikke ville være forenelig med det indre marked, eftersom den ikke ville opfylde de gældende forenelighedsbetingelser for regional støtte.

([41]) Sag nr. 1-14-cv-600 Viorel Micula mod Rumæniens regering ved United States District Court for the District of Columbia — Begæring om stadfæstelse af ICSID-kendelse og afsigelse af dom.
([42]) Se fodnote 7.
([43]) Se fodnote 38.
([44]) Se fodnote 40.

4. BEMÆRKNINGER FRA RUMÆNIEN

(45) Rumænien påpeger, at i henhold til artikel 54, stk. 1, i ICSID-konventionen, som Rumænien tiltrådte i 1975, skal de enkelte stater anerkende en kendelse, der er afsagt i henhold til konventionen, som værende bindende og fuldbyrde pengekrav i medfør af kendelsen inden for deres område, som om det var en endelig dom afsagt af en domstol i den pågældende stat. Rumænien gør gældende, at denne bestemmelse betyder, at hver enkelt stat har en forpligtelse til at anerkende og fuldbyrde en ICSID-voldgiftskendelse, hvis fuldbyrdelsen ikke er blevet udsat i henhold til reglerne i ICSID-konventionen, idet der ikke er mulighed for at appellere en sådan kendelse ved de nationale domstole.

(46) For det andet understreger Rumænien, at den rumænske regering er forpligtet til at overholde den rumænske forfatning, ifølge hvilken den ikke må påvirke de nationale domstole med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt kendelsen skal fuldbyrdes. Den fremhæver, at den nationale domstol enstemmigt har afgjort, at de forskellige dokumenter, som Kommissionen udstedte i 2014, ikke kunne indstille fuldbyrdelsen af kendelsen i henhold til rumænsk lovgivning. Rumænien angiver videre, at selv om EU-retten i henhold til den rumænske forfatning generelt har forrang for den (almindelige) rumænske lovgivning, kan EU-retten ikke tilsidesætte den rumænske forfatning.

(47) For det tredje gør Rumænien gældende, at den erstatning, som voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, ikke bør betragtes som ny, uforenelig støtte, men som skadeserstatning som omhandlet i Asteris-sagen. Rumænien anfægter navnlig anvendelsen af Lucchini-sagen i denne sag og angiver, at sagens omstændigheder i denne sag ikke er de samme, som gjaldt i Lucchini-sagen ved Domstolen ([45]).

(48) Endelig fremhæver Rumænien flere gange konflikten i denne sag mellem Rumæniens forpligtelser i henhold til ICSID-konventionen og EU-retten. Rumænien gør gældende, at indtil det inden for rammerne af ICSID er blevet afgjort, hvorvidt ICSID-konventionen eller EU-retten har forrang, bør gennemførelse eller fuldbyrdelse af en ICSID-kendelse ikke anses for at udgøre ulovlig statsstøtte.

5. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

(49) Den eneste interesserede part, som har indsendt bemærkninger til beslutningen om at indlede proceduren, var sagsøgerne i den voldgiftssag, der førte til kendelsen. Sagsøgerne bestrider de foreløbige konklusioner i beslutningen om at indlede proceduren. De har især bemærkninger om i) sagens baggrund og ii) den påståede forkerte beskrivelse af foranstaltningen; de gør gældende, at iii) der ikke er nogen konflikt mellem Unionens statsstøtteregler og bilaterale investeringsaftaler mellem EU's medlemsstater; den anfører, at iv) gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen ikke udgør statsstøtte eller v) i det mindste ikke ny støtte; de gør gældende, at hvis det karakteriseres som støtte, vi) ville gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen være forenelig støtte; de fremfører, at vii) beskyttelsen af berettigede forventninger betyder, at Kommissionen ikke må træffe en negativ afgørelse; og endelig gør de gældende, at viii) Kommissionen skal tage skridt til at inddrage sagsøgerne i undersøgelsesproceduren.

Vedrørende sagens baggrund

(50) Sagsøgerne forklarer, at Rumænien efter kommuniststyrets fald i 1989 havde store økonomiske problemer. Situationen var så slem, at da Rumænien indledte tiltrædelsesprocessen til Den Europæiske Union i 1995, var landet langt fra at opfylde Unionens tiltrædelseskriterier. For at fremskynde den økonomiske udvikling og reducere de regionale forskelle udstak den rumænske regering en ramme for regional udvikling og vedtog kort tid derefter EGO 24 for at tilskynde den private sektor til at investere i ugunstigt stillede regioner. EGO 24-incitamenterne var primært rettet mod investorer, som skabte arbejdspladser i de mest ugunstigt stillede regioner i et af Europas fattigste lande. I denne forbindelse fremhæver sagsøgerne især, at EGO 24 ikke kun gav investorerne fordele, men også forpligtelser, såsom forpligtelsen til at skabe arbejdspladser og ansætte tidligere arbejdsløse arbejdstagere, udvikle og producere nye materialer i en ugunstigt stillet region, beholde de nystartede virksomheders hovedkvarter i den ugunstigt stillede region samt forpligtelsen til at ansøge om og modtage et PIC-certifikat.

(51) Sagsøgerne forklarer videre, at deres virksomheder fik PIC-certifikater mellem 2000 og 2002 til at investere i Bihor amt. I henhold til betingelserne for disse PIC-certifikater, som udløb den 1. april 2009, forpligtede sagsøgerne sig til at fastholde investeringerne i »dobbelt så lang tid, som den periode, hvor [sagsøgerne] havde fordelene«, som de fik med EGO 24. Sagsøgerne hævder at have skabt ca. 9 000 nye arbejdspladser, hvoraf 7 000 stadig eksisterer i dag, med deres investeringer. Sagsøgerne gør desuden gældende, at deres investeringer har medført afsmittende

([45]) Se beslutningen om at indlede proceduren, betragtning 39.

virkninger i regionen. Den konklusion, som sagsøgerne drager af disse bemærkninger, er, at de gennem deres investeringer bidrog til at lette de prøvelser, som de hårde økonomiske betingelser i Bihor amt medførte, og har højnet livskvaliteten i regionen.

(52) Med hensyn til statsstøttelovene i Rumænien før landets tiltrædelse til Unionen gør sagsøgerne gældende, at eftersom EGO 24 blev vedtaget, før lov nr. 143/1999 trådte i kraft, var EGO 24 eksisterende støtte i henhold til den lov og skulle ikke godkendes af konkurrencerådet. Sagsøgerne minder også om, at konkurrencerådet forsøgte at gøre indsigelse mod EGO 75 ved de rumænske domstole, men bestred ikke foreneligheden af EGO 24 med lov nr. 143/1999. Sagsøgerne minder også om, at bortset fra EU's fælles holdning af 21. november 2001 fremkom Unionen i løbet af tiltrædelsesprocessen ikke med nogen udtalelser om, at EGO 24 skulle være problematisk med hensyn til statsstøtte.

(53) Endelig anfører sagsøgerne, at hvis kendelsen ikke gennemføres fuldt ud, eller hvis den del, der allerede er gennemført ved modregning af sagsøgerens skattegæld i den skyldige erstatning, tilbagesøges, ville det være katastrofalt for sagsøgerne og regionen, bringe tusindvis af arbejdspladser i fare og vende den økonomiske udvikling, regionen har oplevet.

Vedrørende beskrivelsen af foranstaltningen

(54) Klagerne gør gældende, at beslutningen om at indlede proceduren ikke er konsekvent med hensyn til at identificere den relevante foranstaltning. Under henvisning til betragtning 25 og 26 i beslutningen om at indlede proceduren fremhæver sagsøgerne, at Kommissionen, selv om den siger, at den kun undersøger gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen, i realiteten anfægter den underliggende EGO 24-ordning. Sagsøgerne gør også gældende, at det under alle omstændigheder aldrig er blevet fastslået, at EGO 24 udgjorde uforenelig statsstøtte.

(55) Sagsøgerne hævder, at kendelsen opfattes forkert i beslutningen om at indlede undersøgelsen, idet den kun giver erstatning for skader som følge af Rumæniens krænkelse af investeringsaftalen og ikke gentager fordelene i EGO 24. Ifølge sagsøgerne tilkendte voldgiftsretten faktisk ikke erstatning for den tidlige ophævelse af EGO 24-incitamenterne som sådan, men de foranstaltninger, der var i strid med investeringsaftalen, var, at Rumænien handlede urimeligt ved i) at fastholde investorens forpligtelser i henhold til EGO 24, selv om næsten alle fordelene var fjernet, ii) at underminere sagsøgernes berettigede forventninger om, at EGO 24-incitamenterne fortsat ville være gældende, og iii) at være utilstrækkeligt åbne over for sagsøgerne.

(56) Sagsøgerne anfører endvidere, at beslutningen om at indlede proceduren er baseret på den antagelse, at EGO 24 udgjorde uforenelig støtte, og at denne antagelse er forkert, fordi det aldrig er blevet fastslået, om EGO 24 er forenelig som regional støtte.

Vedrørende manglende konflikt mellem Unionens statsstøtteregler og investeringsaftalen inden for EU

(57) Under henvisning til betragtning 51-55 i beslutningen om at indlede proceduren gør sagsøgerne gældende, at EU-reglerne om medlemsstaternes forpligtelser i henhold til international ret er irrelevante i denne sag, fordi der ikke er nogen konflikt mellem Unionens statsstøtteregler og investeringsaftalen. Sagsøgerne hævder navnlig, at der ikke kan være nogen konflikt, fordi den pågældende voldgiftssag blev indledt, før Rumænien tiltrådte Unionen. Rumæniens forpligtelse til at gennemføre kendelsen stammer øjensynligt fra det tidspunkt, hvor den påståede krænkelse af investeringsaftalen fandt sted, dvs. før Rumæniens tiltrædelse til Unionen, hvilket betyder, at den ikke berøres af EU-retten.

Vedrørende karakterisering af gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen som statsstøtte

(58) Sagsøgerne gør gældende, at Rumæniens gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen ikke udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i traktaten.

(59) De bestrider ikke, at S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L. og S.C. Multipack klassificeres som virksomheder, men mener ikke, at Ioan og Viorel Micula kan siges at udøve økonomisk virksomhed. Den omstændighed, at Micula-brødrene ejer aktier i forskellige virksomheder, er ikke tilstrækkelig til at betegne dem som virksomheder. Sagsøgerne anfører også, at de tre førnævnte virksomheder og Micula-brødrene ikke kan behandles som én økonomisk enhed, fordi brødrenes interesser ikke falder sammen med virksomhedernes.

(60) For det andet fremhæver sagsøgerne, at gennemførelsen af kendelsen ikke giver dem nogen fordel. De gør gældende, at foranstaltninger, som iværksættes for at opfylde retlige forpligtelser, såsom betaling af skadeserstatning, ikke udgør fortrinsbehandling af virksomheder. I denne forbindelse gør sagsøgerne gældende, at Kommissionen ikke kan henholde sig til generaladvokat Colomers udtalelse i Atzeni-sagen, eftersom den sag vedrørte erstatning udbetalt til en støttemodtager som tilbagebetaling af uforenelig støtte, der allerede var udbetalt. Sagsøgerne gør gældende, at der i denne sag til gengæld ikke var udbetalt nogen statsstøtte — og slet ikke ulovlig

statsstøtte — til dem, hvorfor sagen ikke kan sammenlignes med Atzeni-sagen. Tilsvarende angiver sagsøgerne, at denne sag ikke kan sidestilles med de sager, der henvises til i beslutningen om at indlede proceduren, hvor kontraktlige bestemmelser, som godtgør støttemodtagerne for tilbagesøgning af uforenelig statsstøtte, blev vurderet at udgøre statsstøtte i sig selv.

(61) Sagsøgerne gør endvidere gældende, at gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen ville falde direkte ind under retspraksis ifølge Asteris-sagen. De hævder, at rationalet bag Asteris-sagen samt sager som Denkavit ([46]) og ThyssenKrupp ([47]) er, at betaling af erstatning ikke hører under medlemsstaternes skønsbeføjelser, hvorfor det ikke kan betragtes som statsstøtte. Rumæniens forpligtelser i henhold til investeringsaftalen siges desuden at være et udtryk for generelle bestemmelser om erstatningsansvar, som Asteris-sagen omhandler. Hvad angår Kommissionens argument om, at Asteris ikke finder anvendelse på erstatning, der er tilkendt på grundlag af investeringsaftaler mellem EU's medlemsstater, som anses for at være forenelige med EU-retten, gør sagsøgerne gældende, at en sådan uforenelighed ikke betyder, at en kendelse, som er baseret på en sådan bilateral investeringsaftale, er ugyldig. Gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen kunne desuden ikke anses for at yde statsstøtte »ad bagdøren«, idet kendelsen ikke genindførte den ophævede EGO 24-ordning. Kendelsen siges i stedet at yde erstatning for Rumæniens selvstændige beslutning om bl.a. at opretholde en urimelig byrde for sagsøgerne.

(62) Sagsøgerne gør desuden gældende, at Kommissionens argumenter vedrørende investeringsaftalens forenelighed med EU-retten er irrelevante, eftersom den tvist, der gav anledning til voldgiftssagen og i sidste ende kendelsen, opstod før Rumæniens tiltrædelse til Unionen. Sagsøgerne angiver, at Kommissionens argumentation i beslutningen om at indlede undersøgelsen fejlagtigt tager udgangspunkt i, at der er en sammenhæng mellem gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen og EGO 24-ordningens forenelighed, og gentager, at kendelsen under alle omstændigheder ikke tilkendte erstatning på grund af Rumæniens beslutning om at overholde Unionens statsstøtteregler.

(63) Sagsøgerne anfægter også, at Domstolens afgørelse i Lucchini-sagen, som Kommissionen henviste til i beslutningen om at indlede undersøgelsen, har nogen relevans for denne sag. Efter deres mening fastslås det kun i Lucchini-sagen, at nationale lovbestemmelser ikke kan være til hinder for tilbagesøgning af uforenelig statsstøtte, og den har ingen betydning for gennemførelsen/fuldbyrdelsen af en voldgiftskendelse, som tilkender erstatning for overtrædelse af en investeringsaftale.

(64) For det tredje med hensyn til tilregnelse af gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen til Rumænien gør sagsøgerne gældende, at Kommissionens vurdering ikke kan tage udgangspunkt i tilregnelsen for selve EGO 24-ordningen. De anfører endvidere, at gennemførelse/fuldbyrdelse af en ICSID-kendelse er en automatisk og ufrivillig konsekvens af Rumæniens forpligtelser i henhold til ICSID-konventionen. En ufrivillig handling kan ifølge sagsøgerne ikke tilregnes staten og kan ikke udgøre statsstøtte. De fremhæver videre, at ICSID-kendelser ikke kan prøves ved de nationale domstole, ligesom fuldbyrdelsen af dem ikke kan blokeres på grund af de nationale retsprincipper eller uforenelighed med EU-retten.

(65) Sagsøgerne gør gældende, at Rumæniens forpligtelser i henhold til ICSID-konventionen ikke blev berørt af Rumæniens efterfølgende EU-medlemskab. De forklarer, at eftersom investeringsaftalen angiveligt blev krænket, og proceduren blev indledt, før Rumænien tiltrådte Unionen, finder EU-retten ikke anvendelse på denne sag.

(66) For det fjerde gør sagsøgerne med hensyn til selektivitet gældende, at gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen ikke er selektiv, eftersom bilaterale investeringsaftaler og ICSID-konventionen etablerer et system med generelt erstatningsansvar, som finder anvendelse på samme måde på alle investorer. Erstatning, der tilkendes i henhold til dette system, er dermed ikke selektiv. I denne forbindelse citerer sagsøgerne også en udtalelse, som angiveligt kommer fra Kommissionen, om, at bilaterale investeringsaftaler, selv om de giver en fordel ved at sikre ejendomsrettigheder i udlandet, teknisk set ikke kan anses for at være statsstøtte, som er forbudt i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, eftersom fordelen ikke begunstiger visse virksomheder eller visse produktioner, men gives generelt til alle investorer, uanset hvilken sektor de tilhører.

(67) Endelig afviser klagerne, at gennemførelse af kendelsen ville kunne fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. De gør gældende, at begrundelsen i beslutningen om at indlede proceduren ikke finder anvendelse på Micula-brødrene, som angiveligt ikke udøver økonomisk virksomhed, hvilket betyder, at betalinger til dem ikke kan fordreje konkurrencen eller påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Mere generelt angiver sagsøgerne, at gennemførelse af kendelsen ikke ville give sagsøgerne en fordel, hvorfor det kan udelukkes, at konkurrencen eller samhandelen påvirkes.

([46]) Sag 61/79 Amministrazione delle finanze dello Stato mod Denkavit italiana EU:C:1980:100.

([47]) Kommissionens beslutning 2008/408/EF af 20. november 2007 om Italiens statsstøtte C 36/A/06 (ex NN 38/06) til ThyssenKrupp, Cementir og Nuove Terni Industrie Chimiche (EUT L 144 af 4.6.2008, s. 37).

Vedrørende karakterisering af gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen som ny støtte

(68) Sagsøgerne anfægter desuden karakteriseringen af gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen som ny støtte. De bemærker, at de eneste hændelser, der fandt sted efter Rumæniens tiltrædelse, var afsigelsen af selve kendelsen og fuldbyrdelsen deraf. Navnlig Rumæniens fuldbyrdelse siges at være en automatisk konsekvens af kendelsen og ikke resultatet af en selvstændig beslutning. Ifølge sagsøgerne var de relevante tidspunkter ikrafttrædelsen af EGO 24, udstedelse af PIC-certifikater til sagsøgerne eller senest indgåelsen af investeringsaftalen. Sagsøgerne henholder sig også til retspraksis og Kommissionens praksis vedrørende statsgarantier (ifølge hvilke det relevante tidspunkt er der, hvor garantien gives, og ikke hvor den gøres gældende, eller betalingerne foretages), og gør gældende, at hvis der betales erstatning i henhold til en forpligtelse i en international aftale, bør datoen for indgåelse af den pågældende aftale være den afgørende.

Vedrørende foreneligheden af gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen

(69) Sagsøgerne gør i første omgang gældende, at når Kommissionen undersøger ikkeanmeldt støtte, og den pågældende medlemsstat ikke har noget argumenter vedrørende forenelighed, er Kommissionen forpligtet til at overveje, om støtten kan være forenelig i henhold til gældende regler eller retningslinjer, om nødvendigt ved at anmode om yderligere oplysninger fra medlemsstaten eller støttemodtageren.

(70) Hvad angår den foreløbige forenelighedsanalyse i beslutningen om at indlede proceduren, gør sagsøgerne gældende, at den forvirrer begreberne, fordi den anvender de gældende retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte på gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen, selv om det er helt tydeligt, at gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen ikke har noget regionaludviklingsmæssigt formål. Efter sagsøgernes mening, hvor de igen understreger, at det i beslutningen om at indlede proceduren fejlagtigt antages, at kendelsen ville genindføre EGO 24 med tilbagevirkende kraft, er den eneste støtte, der kan være blevet ydet, fordelene i medfør af EGO 24-ordningen. EGO 24 burde derfor være blevet vurderet i forhold til retningslinjerne fra 1998, i henhold til hvilke den burde være blevet fundet at være forenelig.

(71) Sagsøgerne gør derefter gældende, at der aldrig er truffet en gyldig formel beslutning om, at EGO 24 udgør uforenelig statsstøtte. Det rumænske konkurrenceråds afgørelse (afgørelse nr. 244), hvor det ophævede EGO 24, var ifølge sagsøgerne mangelfuld, eftersom konkurrencerådet ikke vurderede foreneligheden og begrundede sine resultater. Desuden gjorde sagsøgerne gældende, at den rumænske regerings vedtagelse af EGO 75, som bekræftede EGO 24, tilsidesatte konkurrencerådets afgørelse. De anfører videre, at afvisningen af konkurrencerådets indsigelser mod EGO 75 ved de rumænske domstole også beviser, at EGO 24 og EGO 75 havde forrang for konkurrencerådets afgørelse.

(72) Sagsøgerne angiver desuden, at Kommissionen ikke havde og ikke har kompetence til at prøve EGO 24, heller ikke lejlighedsvist, heller ikke parentetisk. De relevante dele af EGO 24 blev ophævet før Rumæniens tiltrædelse til Unionen. For så vidt som kendelsen anses for at genindføre støtte, som blev ydet i medfør af EGO 24, anfører sagsøgerne derfor, at Kommissionen ikke har kompetence til prøvelse. I denne forbindelse henviser de også til Kommissionens afgørelse i statsstøttesag N 380/2004, hvor Kommissionen konstaterede, at gennemførelse efter tiltrædelsen af en voldgiftskendelse, som var blevet afsagt før tiltrædelsen, og som kun var relateret til tiden før tiltrædelsen, ikke udgjorde ny støtte.

(73) Endelig gør sagsøgerne gældende, at EGO 24 og de enkelte incitamenter i EGO 24 var forenelige med det indre marked i henhold til de gældende retningslinjer fra 1998, eftersom alle forenelighedsbetingelserne var opfyldt. I denne forbindelse gør de for det første gældende, at EGO 24 faktisk kan anses for at være forenelig investeringsstøtte og ikke driftsstøtte, og for det andet, at EGO 24 stadig var forenelig.

Vedrørende berettigede forventninger

(74) Sagsøgerne gør gældende, at en afgørelse fra Kommissionen om, at gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen er i strid med statsstøttereglerne, ville krænke sagsøgernes berettigede forventninger. De angiver, at Unionen udtrykkeligt tilskyndede Rumænien til at indgå investeringsaftaler med medlemsstater før Rumæniens tiltrædelse, at Kommissionen fortsat støtter indgåelsen af investeringsaftaler, at sagsøgerne havde en forventning om, at voldgiftssagen ville betyde, at de ville få erstatning for den skade, de havde lidt som følge af Rumæniens beslutning om at opretholde alle investorernes forpligtelser i EGO 24, og at der ikke er nogen tungtvejende offentlig interesse i at tilsidesætte sagsøgernes berettigede forventninger.

Vedrørende sagsøgernes proceduremæssige rettigheder

(75) Endelig gør sagsøgerne gældende, at interesserede parter i henhold til retspraksis »har ret til at blive inddraget i den administrative procedure i det omfang, det må anses for formålstjenligt under hensyn til sagens konkrete omstændigheder« ([48]). Sagsøgerne gør gældende, at Rumænien har undladt at inddrage sagsøgerne i statsstøtteproceduren, hvilket angiveligt har stillet sagsøgerne særligt ufordelagtigt, og advarer om, at det, at Kommissionen har undladt at give sagsøgerne mulighed for at forsvare deres interesser ved at inddrage dem bedre i proceduren, kunne betyde, at Kommissionens endelige afgørelse er ugyldig. Sagsøgerne slutter med at bemærke, at Kommissionens praksis i statsstøttesager generelt ikke i tilstrækkelig grad beskytter de angivelige støttemodtageres proceduremæssige rettigheder og er i strid med artikel 6, stk. 1, i den europæiske menneskerettighedskonvention og artikel 47 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, fordi den ikke giver adgang til effektive retsmidler.

6. **BEMÆRKNINGER FRA RUMÆNIEN OM BEMÆRKNINGER FRA TREDJEMAND**

(76) I sit svar på sagsøgernes bemærkninger afviser Rumænien først og fremmest påstanden om, at Ioan og Viorel Micula ikke selv kan anses for at være virksomheder med hensyn til anvendelsen af EU's statsstøttelovgivning. Rumænien gør gældende, at de fem sagsøgere i stedet bør betragtes som én økonomisk enhed, eftersom Micula-brødrene udøver direkte eller indirekte kontrol over de sagsøgende virksomheder. Til støtte for denne påstand forklarer Rumænien bl.a., at Micula-brødrene under forhandlingerne mellem Rumænien og sagsøgerne efter afsigelsen af kendelsen traf en formel beslutning på vegne af de tre sagsøgende virksomheder.

(77) For det andet tilbageviser Rumænien sagsøgernes forsøg på at nægte, at der er en forbindelse mellem ophævelsen af EGO 24-incitamenterne og tilkendelsen af erstatning i kendelsen. Rumænien gør gældende, at det klart fremgår af kendelsen, at voldgiftsretten fastsatte erstatningen på grundlag af de økonomiske fordele, som sagsøgerne ville have fået, hvis incitamenterne var blevet videreført.

(78) For det tredje nægter Rumænien med hensyn til sagsøgernes påstand om, at de ikke var blevet og ikke bliver tilstrækkeligt inddraget i statsstøtteundersøgelsen, at den ikke straks fremsendte beslutningen om at indlede proceduren til sagsøgerne. Rumænien gør endvidere gældende, at den ikke er retligt forpligtet til at inddrage sagsøgerne mere end det, den har gjort.

7. **VURDERING**

7.1. **Forekomst af statsstøtte**

(79) Det bestemmes i traktatens artikel 107, stk. 1, at »statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, er uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«. Dermed udgør en foranstaltning statsstøtte, hvis følgende fire kumulative betingelser er opfyldt:

— Foranstaltningen skal give virksomheden en økonomisk fordel.

— Foranstaltningen skal kunne tilregnes staten og finansieres med statsmidler.

— Foranstaltningen skal fordreje eller true med at fordreje konkurrencen.

— Foranstaltningen kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(80) Kommissionen understreger, at begrebet statsstøtte er et objektivt og juridisk begreb, som defineres udtrykkeligt i traktaten. Hvorvidt en bestemt foranstaltning udgør statsstøtte, afhænger ikke af medlemsstaternes grunde til eller formål med at yde den, men af den pågældende foranstaltnings virkninger ([49]).

Virksomhed

(81) Begrebet virksomhed omfatter enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde ([50]). Klassifikationen af en bestemt enhed afhænger dermed helt af, hvad dens aktiviteter består i.

([48]) Under henvisning til sag T-68/03 Olympiaki Aeroporia Ypiresies, EU:T:2007:253, præmis 42.
([49]) Sag C-487/06 P British Aggregates mod Kommissionen EU:C:2008:757, præmis 85 og 89 og den nævnte retspraksis, og sag C-279/08 P Kommissionen mod Nederlandene (NOx) EU:C:2011:551, præmis 51.
([50]) Forenede sager C-180/98 til C-184/98 Pavlov m.fl. EU:C:2000:428, præmis 74.

(82) Flere juridiske enheder kan anses for at udgøre én økonomisk enhed med henblik på statsstøttereglerne. Den økonomiske enhed betragtes dermed som den relevante virksomhed. Som Domstolen tidligere har udtalt: »Begrebet virksomhed skal i en konkurrenceretlig kontekst forstås som en økonomisk enhed (…), også når denne økonomiske enhed juridisk set udgøres af flere fysiske eller juridiske personer« ([51]). For at fastslå, om flere enheder udgør en økonomisk enhed, ser Domstolen på, om en enhed ejer kontrollerende kapitalandele, eller om der er funktionelle, økonomiske eller organisatoriske forbindelser ([52]).

(83) Sagsøgerne i den voldgiftssag, der førte til kendelsen, er brødrene Ioan Micula og Viorel Micula samt tre virksomheder, som de ejer (S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L. og S.C. Multipack). Det står klart, at de tre virksomheder udøver økonomisk virksomhed, eftersom de beskæftiger sig med henholdsvis industriel fremstilling af fødevarer, mølleriprodukter og plastemballage. De tre virksomheder udgør derfor virksomheder. Sagsøgerne gjorde ikke indsigelse mod denne konklusion.

(84) Klagerne gør imidlertid gældende, at Micula-brødrene som fysiske personer ikke selv kan betragtes som virksomheder som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1, og at de beløb, der er udbetalt til dem til gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen, derfor ikke ville udgøre statsstøtte. Det angives navnlig, at Micula-brødrenes interesser ikke er sammenfaldende med de tre sagsøgende virksomheders interesser.

(85) Kommissionen mener imidlertid, at de tre virksomheder og Micula-brødrene tilsammen udgør én økonomisk enhed med henblik på anvendelsen af statsstøttereglerne. Denne økonomiske enhed betragtes dermed som den relevante virksomhed.

(86) Denne konklusion er først og fremmest baseret på, at Micula-brødrene direkte eller indirekte er næsten eneejere af de tre sagsøgende virksomheder, hvilket viser, at de ejer en kontrollerende kapitalandel af disse virksomheder.

(87) For det andet tager denne konklusion højde for, at de sagsøgende virksomheder indgår i en større gruppe virksomheder, nemlig European Food and Drinks Group (»EFDG«). Under voldgiftssagen krævede Micula-brødrene også erstatning for andre virksomheder i EFDG, som angiveligt led tab som følge af Rumæniens handlinger, der gav anledning til sagen. I stedet for at kræve og kvantificere separate tab for hver sagsøgende virksomhed og de to individuelle sagsøgere baserede sagsøgerne deres erstatningskrav på de tab, som EFDG som helhed angiveligt havde lidt. Efter at voldgiftsretten havde undersøgt ejerskabsstrukturen i EFDG og konstateret, at Micula-brødrene direkte eller indirekte ejede mindst 99,96 % af alle virksomhederne i EFDG, som Micula-brødrene krævede erstatning for (disse er European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L., West Leasing S.R.L), accepterede den denne tilgang og lod sagsøgerne søge erstatning for EFDG's tab som helhed ([53]). Denne adfærd fra sagsøgernes side under voldgiftssagen og voldgiftsrettens konklusioner viser, at Micula-brødrene og de tre sagsøgende virksomheder samt ovennævnte virksomheder i EFDG udgør én økonomisk enhed med en fælles økonomisk interesse.

(88) For det tredje bekræftes det, at Micula-brødrene og deres virksomheder er én økonomisk enhed, også af den kendsgerning, at de faktisk fik tilkendt erstatning i kendelsen. I stedet for at fordele erstatningen ud på hver af de fem sagsøgere, fik de tilkendt den »samlet« på grundlag af deres »fælles rettighed«. Den omstændighed, at de fem sagsøgere samlet (dvs. herunder også de sagsøgende virksomheder) bad voldgiftsretten om at tilkende hele erstatningen til Micula-brødrene, viser, at de sagsøgende virksomheder ikke er selvstændige enheder i forhold til Micula-brødrene. Voldgiftsretten lod endelig hver enkelt sagsøger inddrive hele den tilkendte erstatning og derefter fordele den blandt sagsøgerne, som de ville, uanset hvilket tab den enkelte sagsøger faktisk havde lidt.

(89) Ovenstående konklusion berøres ikke af sagsøgernes argument om, at denne sag ikke skal sammenlignes med Hydrotherm-dommen, fordi den fysiske person i den sag var en partner, der hæftede personligt for de finansielle forpligtelser for de forskellige virksomheder, som han blev anset for at udgøre en fælles økonomisk enhed med, hvorimod Micula-brødrene ikke hæfter personligt på den måde. Kommissionen minder her om, at Domstolen i de

([51]) Sag C-170/83 Hydrotherm EU:C:1984:271, præmis 11. Se også sag T-137/02 Pollmeier Malchow mod Kommissionen EU:T:2004:304, præmis 50.

([52]) Sag C-480/09 P Acea Electrabel Produzione SpA mod Kommissionen EU:C:2010:787, præmis 47 til 55; sag C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl. EU:C:2006:8, præmis 112.

([53]) Se kendelsen, præmis 935-936 og 943.

relevante præmisser i Hydrotherm-dommen overhovedet ikke nævnte den fysiske persons personlige hæftelse, men kun påpegede, at den pågældende fysiske person udøver »fuld kontrol« over de pågældende virksomheder ([54]). Som nævnt ovenfor udøver Micula-brødrene som følge af deres ejerskab også fuld kontrol over de sagsøgende virksomheder, ligesom over de andre relevante virksomheder i EFDG.

(90) Kommissionen mener også, i modsætning til hvad sagsøgerne gør gældende, at den logik, der ligger til grund for Cassa di Risparmio di Firenze-dommen, også kan anvendes på denne sag. I denne dom anerkendte Domstolen, at en økonomisk aktivitet kan udøves af en enhed direkte eller indirekte, ved at kontrollere en erhvervsdrivende inden for rammerne af en økonomisk enhed, som de udgør tilsammen. Selv om Domstolen anerkender, at selve besiddelsen af kapitalandele – selv kontrollerende andele – ikke er tilstrækkelig til at udgøre en økonomisk virksomhed udøvet af den, der har disse kapitalandele i sin besiddelse, når besiddelsen kun danner grundlag for udøvelsen af de rettigheder, der er knyttet til at være aktionær eller medindehaver, samt for modtagelsen af udbytte, der blot er afkastet af ejendomsretten til et formuegode. Domstolen har udtalt, at »en enhed, som ejer kontrollerende kapitalandele i et selskab, og som rent faktisk udøver denne kontrol ved direkte eller indirekte indblanding i driften af dette selskab, anses for deltager i den erhvervsvirksomhed, der udøves af den kontrollerede virksomhed« ([55]). Domstolen påpegede også, at »en simpel opdeling af en virksomhed i to adskilte enheder« ikke vil være tilstrækkeligt til at omgå statsstøttereglerne ([56]). Dette rationale gælder også, hvis en af de to enheder er en fysisk person. Ellers ville det ikke blive anset for at udgøre statsstøtte at yde støtte til en fysisk person, som er den kontrollerende aktionær i en virksomhed, selv om den fysiske person bruger støtten til fordel for de virksomheder, denne kontrollerer. I den foreliggende sag kan der i forbindelse med anvendelsen af statsstøttereglerne ikke skelnes mellem, om den erstatning, voldgiftsretten tilkendte alle fem sagsøgere samlet, udbetales til Micula-brødrene eller til de virksomheder, de ejer.

(91) Endelig mener Kommissionen, at Micula-brødrene og de tre sagsøgende virksomheder i fællesskab udgør én økonomisk enhed, som udgør en virksomhed ved anvendelsen af traktatens artikel 107, stk. 1. De andre EFDG-virksomheder, hvis tab Micula-brødrene fik tilkendt erstatning for i kendelsen, (European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L., West Leasing S.R.L) ([57]) indgår også i denne økonomiske enhed. Den endelige modtager af støtteforanstaltningen er denne økonomiske enhed bestående af de fem sagsøgere og disse EFDG-virksomheder.

Økonomisk fordel (1)

(92) En fordel i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, er en økonomisk fordel, som en virksomhed ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser, dvs. uden statslig indgriben ([58]). Foranstaltningens form er irrelevant for spørgsmålet om, hvorvidt den giver virksomheden en økonomisk fordel. Begrebet »fordel« omfatter f.eks. alle situationer, hvor virksomheder fritages for omkostninger i tilknytning til deres økonomiske aktiviteter.

(93) Ifølge kendelsen har voldgiftsretten tilkendt sagsøgerne en erstatning på 376 433 229 RON plus rente fra Rumænien. For at forstå, hvorfor gennemførelse eller fuldbyrdelse af denne kendelse giver sagsøgerne en økonomisk fordel, er det nyttigt at undersøge grundlaget for voldgiftsrettens konklusion om, at sagsøgerne skulle have erstatning.

(94) Efter at voldgiftsretten havde besluttet, at Rumænien ikke havde opfyldt investeringsaftalen, forklarede den, at der skulle tilkendes erstatning efter princippet om, at »sagsøgeren skal stilles i den position, denne »efter al sandsynlighed« ville have været i, hvis den internationale krænkelse ikke havde fundet sted ([59]). Den forklarede videre, at det kun er tab, der har en årsagssammenhæng med den handling, der udgør den internationale krænkelse, som kan erstattes, og at »alle overtrædelser af investeringsaftalen, som sagsøgerne gør gældende, har samme årsag, nemlig den førtidige ophævelse af [EGO 24-]incitamenterne eller i direkte forbindelse med denne førtidige ophævelse« ([60]). Da voldgiftsretten skulle fastsætte erstatningens størrelse, tog den højde for, om sagsøgerne rent faktisk havde lidt

([54]) Sag C-170/83 Hydrotherm EU:C:1984:271, præmis 10.
([55]) Sag C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl. EU:C:2006:8, præmis 112.
([56]) Sag C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl. EU:C:2006:8, præmis 114.
([57]) Se betragtning 87 og 88.
([58]) Sag C-39/94 SFEI m.fl. EU:C:1996:285, præmis 60; sag C-342/96 Spanien mod Kommissionen EU:C:1999:210, præmis 41.
([59]) Kendelsen, præmis 917.
([60]) Kendelsen, præmis 928.

et tab, og hvorvidt disse tab havde direkte forbindelse til ophævelsen af incitamentsordningen. Med hensyn til erstatningen for den øgede pris på sukker udtalte voldgiftsretten f.eks. ([61]): »Det er blevet bevist, at sagsøgerne har lidt et tab, og at der er en årsagssammenhæng mellem ophævelsen af incitamenterne og tabet. Der er ingen tvivl om, at sagsøgerne som følge af ophævelsen af råmaterialeordningen måtte betale en højere pris for det sukker, de købte efter februar 2005.«

(95) I lyset af disse betragtninger er det klart, at Rumænien ved at gennemføre eller fuldbyrde kendelsen tilkender sagsøgerne et beløb, som svarer nøjagtigt til de fordele, de ville have haft med den ophævede EGO 24-ordning fra det øjeblik, den blev ophævet, (22. februar 2005) og indtil det fastsatte udløbstidspunkt (1. april 2009). Mere præcist vil gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen godtgøre told, der blev opkrævet på importeret sukker og andre råmaterialer mellem den 22. februar 2005 og den 31. marts 2009, samt told, der blev opkrævet på importeret sukker, som sagsøgerne ikke ville skulle betale, hvis de havde haft mulighed for at lagre sukker, før EGO 24-ordningerne skulle have været udløbet den 31. marts 2009. Endvidere tilkendte voldgiftsretten også rente og erstatning for den mistede evne til at etablere lagre af sukker og tabt fortjeneste for at sikre, at sagsøgerne ville få tilkendt et beløb, som svarer til det, de ville have fået med den ophævede ordning, og at de blev stillet i den position, de »efter al sandsynlighed« ville have været i ([62]). Gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen genopretter den situation, sagsøgerne efter al sandsynlighed ville have været i, hvis EGO 24-ordningen aldrig var blevet ophævet.

(96) Dermed giver gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen sagsøgerne en økonomisk fordel, som de ellers ikke ville kunne opnå på markedet. For det første udgør omkostningerne til råmaterialer som input til færdigvarer almindelige driftsudgifter for virksomheder, og at fritage dem for en del af deres almindelige driftsudgifter giver dem en særlig fordel. At give sagsøgerne erstatning for tabt fortjeneste, fordi de skulle afholde deres egne driftsudgifter, udgør for det andet også en økonomisk fordel, som de ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser og uden kendelsen. Under sædvanlige markedsbetingelser ville virksomheden selv skulle betale omkostninger, som hænger sammen med dens økonomiske aktivitet, og ville derfor ikke have haft denne fortjeneste. For det tredje udgør det en særskilt og yderligere fordel at tilkende renter til sagsøgerne for betalinger, som de angiveligt var berettigede til, men som i sig selv må anses for at give dem en fordel. Under sædvanlige markedsbetingelser og uden kendelsen ville virksomheden skulle betale sine almindelige driftsudgifter selv, den ville ikke have haft den tabte fortjeneste, og den ville derfor ikke have fået rente på denne kapital. Ved at ophæve EGO 24-ordningen genoprettede Rumænien faktisk de normale konkurrencevilkår på det marked, som sagsøgerne virker på, og ethvert forsøg på at godtgøre sagsøgerne for konsekvenserne af ophævelsen af EGO 24-incitamenterne giver dem en fordel, som de ikke ville have haft under disse sædvanlige markedsbetingelser.

(97) Sagsøgernes forsøg på at adskille tilkendelsen af erstatning fra ophævelsen af EGO 24-incitamenterne er ikke overbevisende. Sagsøgerne gør gældende: »[I] denne sag konkluderede ICSID-retten, at beslutningen om at overholde EU's statsstøtteregler opfyldte Rumæniens forpligtelser i henhold til investeringsaftalen, og tilkendte ikke erstatning til sagsøgerne på dette grundlag. I stedet tilkendte ICSID-retten erstatning for den rumænske stats forseelser, da den opretholdt forpligtelser, der havde tilknytning til EGO 24, efter ophævelsen af ordningen, og manglende gennemsigtighed over for investorerne.«

(98) Denne beskrivelse af kendelsen er ikke rigtig og tager under alle omstændigheder ikke højde for virkningerne af at gennemføre/fuldbyrde kendelsen. Det er allerede blevet påpeget, at voldgiftsretten mente, at de påståede overtrædelser af investeringsaftalen alle skyldtes »den førtidige ophævelse af incitamenterne eller i direkte forbindelse med denne førtidige ophævelse« ([63]), og tilkendte erstatning for tab, der var en direkte følge af ophævelsen af incitamentsordningen. Voldgiftsretten blev også citeret for at sige følgende ([64]): »[V]ed at ophæve incitamenterne i EGO 24 før den 1. april 2009 handlede Rumænien ikke urimeligt eller i ond tro (bortset fra, at [Rumænien] handlede urimeligt ved at opretholde investorernes forpligtelser efter ophævelse af incitamenterne). Rettens flertal konkluderer imidlertid, at Rumænien krænkede sagsøgernes berettigede forventninger om, at disse incitamenter ville være gældende i væsentligt samme form frem til den 1. april 2009. Rumænien har heller ikke handlet gennemsigtigt, idet sagsøgerne ikke i god tid blev underrettet om, at ordningen ville blive ophævet før den fastsatte udløbsdato. Derfor finder voldgiftsretten, at Rumænien har undladt at »sikre retfærdig og rimelig behandling« af sagsøgernes investeringer som anført i artikel 2, stk. 3, i investeringsaftalen.«

([61]) Kendelsen, præmis 953.
([62]) Betragtning 27 indeholder en beskrivelse af de skyldige beløb i medfør af kendelsen.
([63]) Kendelsen, præmis 928.
([64]) Kendelsen, præmis 872.

(99) I lyset af denne konklusion kan det ikke gøres gældende, som sagsøgerne gør, at voldgiftsretten fandt, at Rumæniens beslutning om at overholde EU's statsstøtteregler ved at ophæve EGO 24 ikke var i strid med investeringsaftalen, eller at den ikke tilkendte erstatning på det grundlag ([65]). Kommissionen bemærker, at voldgiftsretten som begrundelse for sin afgørelse om at tilkende erstatning for den mistede evne til at etablere lagre samt tab af fortjeneste kun henviste til sagsøgernes tab som følge af ophævelse af EGO 24-incitamenterne ([66]). Det skal især bemærkes, at voldgiftsretten ikke henviste til eller tilkendte yderligere erstatning for sin konklusion om, at Rumænien handlede urimeligt ved at opretholde investorernes forpligtelser i medfør af EGO 24 og ved ikke at handle gennemsigtigt.

Økonomisk fordel (2): Erstatning og statsstøtte

(100) I modsætning til hvad sagsøgerne gør gældende, er forekomsten af en fordel heller ikke udelukket af det faktum, at betalingen af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen medfører betaling af skadeserstatning. Det centrale spørgsmål her er, hvorvidt principperne i Domstolens Asteris-dom ([67]) finder anvendelse på den foreliggende sag. I sin dom i Asteris-sagen udtalte Domstolen, at statsstøtte »i retlig henseende er afgørende forskellig fra erstatning, som de nationale myndigheder i givet fald måtte blive tilpligtet at betale til private for tab, de har påført dem« ([68]). Sagsøgerne gør gældende, at denne sag falder direkte ind under denne retspraksis, og at ethvert forsøg fra Kommissionens side på at skelne mellem denne og Asteris-sagen ikke er overbevisende. Kommissionen er ikke enig i denne holdning.

(101) Kommissionen bemærker først og fremmest, at Asteris-sagen havde en noget anden baggrund end denne sag. I Asteris-sagen afsagde Domstolen dom efter en anmodning om præjudiciel afgørelse fra en græsk domstol, hvor Domstolen blev bedt om at udtale sig om, hvorvidt domstolene i en medlemsstat er kompetente til at behandle enkeltpersoners erstatningskrav mod nationale myndigheder som følge af, at støtte i forbindelse med den fælles landbrugspolitik ikke var blevet udbetalt. Den manglende udbetaling af støtten skyldtes ikke, at de græske myndigheder ikke havde overholdt deres løfte om at give støtten, men en teknisk fejl i en forordning fra Kommissionen. De berørte virksomheder havde allerede anlagt erstatningssag mod Kommissionen ved Domstolen, som havde afvist den som ubegrundet. Som svar på anmodningen om en præjudiciel afgørelse fastslog Domstolen i sin dom, at fordi den tidligere havde afvist erstatningssagen mod Kommissionen, ville en erstatningssag mod den græske stat skulle anlægges på et andet grundlag end den afviste sag mod Kommissionen, dvs. en retsstridig handling, som de græske myndigheder selv er ansvarlige for. Det skal især bemærkes, at Domstolen ikke anførte, at tilkendelse af erstatning svarende til et ulovligt statsstøttebeløb, som var blevet lovet, men ikke udbetalt, ikke i sig selv ville udgøre statsstøtte. Det følger dermed ikke af Asteris-sagen, at enhver tilkendelse af erstatning automatisk ligger uden for Unionens statsstøttereglers anvendelsesområde, hvilket sagsøgerne synes at mene. I sager omhandlende erstatningsansvar som følge af nationale myndigheders retsstridige adfærd er det snarere sådan, at en virksomhed ikke får en fordel, hvis erstatningen blot tilkendes for at give skadelidte det, denne er berettiget til, ligesom enhver anden virksomhed ville få i henhold til de almindelige civilretlige regler i den pågældende medlemsstat. Erstatning, som tilkendes i medfør af disse almindelige civilretlige regler, er ikke statsstøtte, fordi den ikke stiller skadelidte i en bedre position end før udbetaling af erstatningen.

(102) Hvis erstatning skal falde uden for EU's statsstøtteregler i medfør af Asteris-dommen, skal den for det andet være baseret på en generel erstatningsregel ([69]). I den foreliggende sag blev erstatningen tilkendt sagsøgerne på grundlag af en investeringsaftale mellem EU's medlemsstater, som efter Kommissionens mening blev ugyldig, da Rumænien tiltrådte Unionen. Kommissionen har hele tiden haft den holdning, at bilaterale investeringsaftaler mellem EU's medlemsstater som den, sagsøgerne baserer deres krav på ([70]), er i strid med EU-retten, fordi de er uforenelige med

([65]) Voldgiftsretten konkluderede, at ophævelsen af EGO 24-incitamenterne krænkede sagsøgernes berettigede forventninger, før den overhovedet vurderede, om Rumæniens handlinger var rimelige eller gennemsigtige (kendelsen, præmis 725, 726; rimelighed og gennemsigtighed blev kun omtalt i henholdsvis præmis 727 ff. og 837 ff.). Der er derfor ikke grundlag for at gøre gældende, som sagsøgerne foreslår, at voldgiftsrettens konklusion om, at investeringsaftalen blev overtrådt, tog udgangspunkt i, at det var urimeligt at opretholde investorernes forpligtelser i medfør af EGO 24, eller i, at Rumæniens handlinger ikke var tilstrækkeligt gennemsigtige.

([66]) Kendelsen, præmis 953, 961, 971, 984, 1 016, 1 020, 1 136.

([67]) Forenede sager 106/87 til 120/87 Asteris, EU:C:1988:457.

([68]) Forenede sager 106/87 til 120/87 Asteris, EU:C:1988:457, præmis 23.

([69]) Se Kommissionens beslutning af 16. juni 2004 om Nederlandenes støtte til Akzo-Nobel med henblik på at formindske transporten af klor (sag N 304/2003), resumé i EUT C 81 af 2.4.2005, s. 4; se også Kommissionens beslutning af 20. december 2006 om Nederlandenes støtte til flytning af autodemonteringsvirksomheden Steenbergen (sag N 575/05), resumé i EUT C 80 af 13.4.2007, s. 1.

([70]) Af samme grunde ville Kommissionen også betragte de bilaterale investeringsaftaler mellem EU's medlemsstater som ugyldige som grundlag for voldgiftssagen, jf. fodnote 53 i begæringen.

bestemmelserne i EU's traktater, og derfor bør betragtes som ugyldige ([71]). Kommissionen har gentagne gange givet udtryk for denne holdning over for medlemsstaterne, herunder de pågældende medlemsstater.

(103) For det tredje bemærker Kommissionen, at formålet med kendelsen er at godtgøre sagsøgerne for de incitamenter, som Rumænien havde lovet dem i medfør af EGO 24 (ændret ved EGO 75), men som efter krav fra Unionen skulle ophæves for at afslutte forhandlingerne om tiltrædelse af Unionen. I modsætning til Asteris-sagen kræver sagsøgerne i denne sag dermed erstatning, fordi de blev nægtet incitamenter, som Rumænien lovede at give dem i strid med sine forpligtelser i henhold til artikel 64 i Europaaftalen og lov nr. 143/1999 som fortolket i det rumænske konkurrenceråds afgørelse nr. 244/2000 om ikke at tildele ulovlig statsstøtte. Som generaladvokat Ruiz-Jarabo Colomer imidlertid har forklaret ([72]), vil tilkendelse af erstatning svarende til det støttebeløb, der skulle udbetales, udgøre indirekte støtte, som er fundet ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet. Retten har fulgt denne linje og afgjort, at skadesløsholdelsesklausuler for tilbagesøgning af statsstøtte udgør statsstøtte ([73]). Endvidere udtalte Domstolen i Lucchini-dommen, at en national domstol ikke kan anvende den nationale ret, hvis det ville »hindre anvendelse af fællesskabsretten, da den ville gøre det umuligt at tilbagesøge en statsstøtte, der er tildelt i strid med fællesskabsretten« ([74]).

(104) Sagsøgernes forsøg på at skelne mellem disse sager og den foreliggende sag er ikke overbevisende. Det afgørende er ikke, at de omstændigheder, der ligger til grund for de andre sager, er forskellige fra denne sag, men det princip, som ligger til grund for disse sager, nemlig at den nationale ret, herunder i forbindelse med skadeserstatning, ikke kan anvendes, hvis det ville hindre anvendelsen af EU's statsstøtteregler og i sidste ende betyde, at der ville blive ydet ulovlig statsstøtte. I lyset af dette fritager Asteris-sagen ikke erstatning, der tilkendes som kompensation for tilbagesøgning af ulovlig statsstøtte eller manglende udbetaling af ulovlig statsstøtte. Kommissionen mener, at samme princip finder anvendelse, hvis erstatningsansvaret stammer fra en aftale indgået i henhold til en international aftale mellem to medlemsstater (som f.eks. en bilateral investeringsaftale mellem to EU-medlemsstater), som giver anledning til statsstøtte. Hvis en medlemsstat anvender en aftale indgået mellem to medlemsstater, som hindrer anvendelse af EU-retten, skal den pågældende medlemsstat fortsat anvende EU-retten, eftersom EU's primære ret, som f.eks. traktatens artikel 107 og 108, har forrang for medlemsstatens internationale forpligtelser.

(105) Sagsøgernes påstand om, at der aldrig er truffet nogen gyldig formel afgørelse om, at EGO 24 udgør ulovlig statsstøtte, eller at incitamenterne var uforenelige med det indre marked, er irrelevant i denne henseende, eftersom det er gennemførelsen/fuldbyrdelsen af kendelsen og ikke investeringsincitamenterne, der blev lovet i EGO 24, som er den anfægtede foranstaltning og danner grundlag for denne afgørelse. I betragtning af at EGO 24 blev ophævet den 22. februar 2005, og at der ikke blev udbetalt nogen støtte i henhold til den lovgivning efter denne dato, kunne hverken det rumænske konkurrenceråd eller Kommissionen konkludere i en formel afgørelse, at EGO 24 gav anledning til uforenelig statsstøtte i perioden 22. februar 2005 til 1. april 2009, hvilket er den periode, som sagsøgerne får erstatning for i medfør af kendelsen.

(106) Af den grund er der heller ikke behov for, at Kommissionen træffer en formel afgørelse om, at der foreligger statsstøtte i sager, hvor en national domstol eller en voldgiftsret pålægger en medlemsstat at betale erstatning for afskaffelse af en støtteforanstaltning. Traktatens artikel 107, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod statsstøtte »under enhver tænkelig form«. Foranstaltningens form er derfor irrelevant for spørgsmålet om, hvorvidt den giver virksomheden en økonomisk fordel ([75]). Hvis der derfor ydes statsstøtte ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af en

([71]) Se kommissær De Guchts svar på parlamentarisk spørgsmål O-000043/2013/rev.1, hvori han udtalte følgende: »Kommissionen er enig i, at bilaterale investeringsaftaler (BIT) mellem EU's medlemsstater ikke er forenelige med EU-retten«, forhandlinger i plenarforsamlingen den 22. maj 2013. Se også Kommissionens tjenestegrenes arbejdsdokument af 3. februar 2012 om kapitalbevægelser og investeringer i EU — Kommissionens tjenestegrenes rapport om markedsovervågning, SWD(2012) 6 final, side 13. Se også Kommissionens tjenestegrenes arbejdsdokument af 15. april 2013 om kapitalens frie bevægelighed i EU, SWD(2013) 146 final, side 11 og 14; Kommissionens tjenestegrenes arbejdsdokument af 18. marts 2014 om kapitalens frie bevægelighed i EU, SWD(2014) 115 final, side 12; og Europa-Kommissionen, Monitoring activities and analysis, Bilateral Investment Treaties between EU Member States (intra-EU BITs) 2012, på: http://ec.europa.eu/internal_market/capital/analysis/monitoring_activities_and_analysis/index_en.htm.

([72]) Forslag til afgørelse af 28. april 2005 i forenede sager C-346/03 og C-529/03 Atzori ECLI:EU:C:2005:256, præmis 198.

([73]) Sag T-384/08 Elliniki Nafpigokataskevastiki AE Chartofylakeiou mod Kommissionen EU:T:2011:650, og sag T-565/08 Corsica Ferries mod Kommissionen EU:T:2012:415, præmis 23, 114 og 120-131. Se analogt hermed også sag C-111/10 Kommissionen mod Rådet EU:C:2013:785, præmis 44.

([74]) Sag C-119/05 Lucchini EU:C:2007:434, præmis 59.

([75]) Sag C-280/00 Altmark Trans EU:C:2003:415, præmis 84.

dom eller en kendelse, hvilket Kommissionen mener er tilfældet med kendelsen, er det i forbindelse med denne gennemførelse eller fuldbyrdelse, at Kommissionen skal bevise, at de kumulative betingelser i traktatens artikel 107, stk. 1, er opfyldt, og at støtten er forenelig med det indre marked.

(107) Kommissionen minder under alle omstændigheder om, at det rumænske konkurrenceråd, flere fælles holdninger og den rumænske regering i forbindelse med ophævelsen af EGO 24 alle konkluderede, at EGO 24 gav anledning til ulovlig statsstøtte i henhold til Europaaftalen, afgørelse nr. 4/2000 truffet af Associeringsrådet EU-Rumænien, lov nr. 143/1999 og fællesskabsretten. Endvidere er det rumænske konkurrenceråds afgørelse nr. 244/2000 aldrig blevet anfægtet eller annulleret. Den blev kun ignoreret af den rumænske lovgiver ved vedtagelsen af EGO 75 i strid med bestemmelserne i lov nr. 143/1999 om statsstøtte og dermed i strid med forpligtelserne i henhold til Europaaftalen og afgørelse nr. 4/2000 truffet af Associeringsrådet EU/Rumænien. Unionen insisterede derefter i tiltrædelsesforhandlingerne på, at Rumænien skulle efterkomme afgørelsen, sine forpligtelser i henhold til Europa-aftalen og fællesskabsretten, hvilket Rumænien gjorde ved at ophæve EGO 24.

(108) Af ovenstående grunde konkluderer Kommissionen, at udbetaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen udgør en økonomisk fordel for sagsøgerne, som de ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser.

Selektivitet

(109) Det er ikke alle foranstaltninger, som giver en virksomhed en økonomisk fordel, der udgør statsstøtte, men kun foranstaltninger, som selektivt giver visse virksomheder eller kategorier af virksomheder eller visse økonomiske sektorer en økonomisk fordel.

(110) Kendelsen giver kun sagsøgerne erstatning. Ved at betale den erstatning, enten ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen, giver Rumænien derfor kun sagsøgerne en fordel. Foranstaltningen er derfor selektiv.

(111) Ifølge Asteris-dommen vil erstatning for tab ikke selektivt være til fordel for en enkelt virksomhed, i det omfang erstatningen tilkendes i henhold til en generel lovregel om statens erstatningsansvar, som alle enkeltpersoner kan støtte ret på, så den udelukker, at erstatning, der ydes, giver en selektiv fordel til visse grupper i samfundet. Den anfægtede foranstaltning, som følger af anvendelsen af bestemmelserne i investeringsaftalen, opfylder af alle ovenstående årsager ikke dette krav.

(112) For det første giver investeringsaftalen kun denne erstatningsret til en vis gruppe investorer, dvs. investorer i de to medlemsstater, der er omfattet af investeringsaftalen, nemlig Sverige og Rumænien. Dermed var det ikke EU-investorer i en tilsvarende stilling, som kunne kræve erstatning på grundlag af den investeringsaftale svarende til de incitamenter, der var blevet lovet i den ophævede EGO 24-støtteordning, men kun investorer af en bestemt nationalitet. I det omfang betaling af erstatning tilkendt en investor i medfør af en bilateral investeringsaftale giver en fordel, er fordelen dermed selektiv. Hvad angår sagsøgernes påstand om, at Kommissionen tidligere havde anerkendt fordele, som gives i medfør af bilaterale investeringsaftaler (se betragtning 66), er den udtalelse, som sagsøgerne henholder sig til, slet ikke fra Kommissionen, men et uddrag fra en undersøgelse udført af en ekstern leverandør for temaafdelingen i Europa-Parlamentets Generaldirektorat for Eksterne Politikker. For det andet, for at fjerne enhver tvivl om ophavet til de holdninger, der udtrykkes i denne undersøgelse, indeholder den en ansvarsfraskrivelse, som angiver, at de kun kan tilskrives forfatteren, og at de ikke afspejler Europa-Parlamentets officielle holdning. Udtalelsen fra rapporten kan ikke tilskrives Kommissionen og er irrelevant for den foreliggende sag.

(113) For det andet kompenserer den anfægtede foranstaltning sagsøgerne for ophævelse af investeringsincitamenter, som i sig selv er selektive. De incitamenter, der blev givet med EGO 24, var kun tilgængelige for virksomheder, som investerede i visse regioner. Derfor bør den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, i sig selv betragtes som selektiv, eftersom den svarer til de fordele, der blev lovet i den ophævede EGO 24.

(114) Kommissionen mener under alle omstændigheder, at den investeringsaftale, som voldgiftsretten tilkendte erstatning på baggrund af, blev ugyldig, da Rumænien tiltrådte Unionen, hvilket betyder, at den ikke kan anses for at danne grundlag for en generel retsregel vedrørende statens erstatningsansvar, som alle investorer kan støtte ret på.

(115) Af alle ovenstående grunde konkluderer Kommissionen, at gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen giver sagsøgerne en selektiv fordel.

Statsmidler

(116) Kun fordele, der tildeles direkte eller indirekte gennem statsmidler, kan udgøre statsstøtte efter traktatens artikel 107, stk. 1. I den foreliggende sag har Rumænien allerede delvist gennemført kendelsen ved at modregne en del af den erstatning, som voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, i skat, som en af sagsøgerne skyldte den rumænske stat. Den af retten udpegede eksekutor har endvidere beslaglagt midler fra statens konti for at indfri sagsøgernes udestående krav i henhold til kendelsen. Direkte betalinger fra statsbudgettet, afkald på statslige indtægter ved at afskrive skyldig skat eller overførsel af andre statslige aktiver (såsom aktier i andre virksomheder eller overførsel af beslaglagte aktiver) til sagsøgerne, uanset om disse er frivillige eller påbudt af retten, skal alle betragtes som værende finansieret med statsmidler.

Tilregnelse til staten

(117) Hvis en selektiv fordel skal udgøre støtte som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1, skal den kunne tilregnes staten ([76]). I den foreliggende sag gør sagsøgerne gældende, at eftersom gennemførelsen af kendelsen er »en automatisk og ufrivillig konsekvens af Rumæniens forpligtelser i medfør af ICSID-konventionen, kan den helt klart ikke tilregnes staten og dermed ikke udgøre statsstøtte«. Det centrale i sagsøgernes argument er, at fordi Rumænien er underlagt en forpligtelse i henhold til folkeretten til at gennemføre kendelsen, kan det ikke tilregnes staten. Kommissionen er ikke enig i denne argumentation og mener af følgende grunde, at foranstaltningen kan tilregnes Rumænien.

(118) Kommissionen bemærker først og fremmest, at Rumæniens frivillige indgåelse af investeringsaftalen, og navnlig artikel 7 deri, skabte betingelserne for den selektive fordel, der følger af kendelsen, som forklaret i betragtning 110 ff.

(119) Hvis Rumænien frivilligt gennemfører kendelsen ved at betale den erstatning, som voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, er der endvidere ikke nogen tvivl om, at denne handling kan tilskrives den rumænske stat. Det er under alle omstændigheder tilfældet for den del af erstatningen, der blev tildelt sagsøgerne, som Rumænien modregnede i skat, som en af sagsøgerne, nemlig S.C. European Food S.A., skyldte de rumænske myndigheder. Det er også tilfældet med Rumæniens frivillige betaling af den udestående erstatning tilkendt af voldgiftsretten.

(120) Endelig kan enhver handling foretaget af Rumæniens statslige organer tilregnes Rumænien. Disse statslige organer omfatter medlemsstatens regering og andre offentlige myndigheder. En stats nationale domstole samt eksekutorer udpeget af retten og fogeder betragtes også som statslige organer og er derfor i henhold til EU-traktatens artikel 4, stk. 3, forpligtet til at samarbejde loyalt med Unionen. Derfor kan nationale domstoles samt eksekutorers og fogeders handlinger også tilregnes den rumænske stat, så hvis Rumænien skal godtgøre sagsøgerne i henhold til kendelsen i medfør af sine domstoles eller eksekutorers og fogeders handling, kan den handling også tilskrives den rumænske stat. I EU-lovgivningen anerkendes kun en begrænset undtagelse fra dette tilregnelighedsprincip: En foranstaltning kan ikke tilskrives en medlemsstat, hvis medlemsstaten i henhold til EU-retten er forpligtet til at gennemføre foranstaltningen uden nogen skønsbeføjelse. I det tilfælde udspringer foranstaltningen af en retsakt vedtaget af EU-lovgiveren og kan ikke tilregnes staten. Det bestrides imidlertid ikke, at Rumænien ikke i henhold til EU-retten er forpligtet til at gennemføre kendelsen. En beslutning om at gennemføre eller fuldbyrde kendelsen, uanset om den er truffet af den rumænske regering eller Rumæniens nationale domstole, kan dermed tilskrives den rumænske stat.

(121) I lyset af ovenstående konkluderer Kommissionen, at foranstaltningen kan tilskrives Rumænien.

Konkurrencefordrejning og påvirkning af samhandelen

(122) Statsstøtte anses for at fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene, når det er sandsynligt, at den vil forbedre støttemodtagerens position i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med ([77]). Af praktiske grunde antages der således at være tale om konkurrencefordrejning i henhold til artikel 107 i traktaten, når staten giver en virksomhed en økonomisk fordel i en liberaliseret sektor, hvor den er eller kan være i konkurrence. En fordel, som gives til en virksomhed, og som fordrejer konkurrencen, vil normalt også kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes, når en foranstaltning styrker den støttemodtagende virksomheds stilling i forhold til andre virksomheder, som den konkurrerer med i samhandelen inden for Fællesskabet ([78]).

([76]) Sag T-351/02 Deutsche Bahn AG mod Kommissionen EU:T:2006:104, præmis 101.
([77]) Sag 730/79 Phillip Morris EU:C:1980:209, præmis 11. Forenede sager T-298/97 til T-312/97 m.fl. Alzetta, EU:T:2000:151, præmis 80.
([78]) Sag T-288/97 Friulia Venezia Giulia EU:T:2001:115, præmis 41.

(123) Kommissionen har allerede konkluderet (se betragtning 81 ff.), at sagsøgerne tilsammen udgør én økonomisk enhed, som udgør den relevante virksomhed med henblik på anvendelsen af statsstøttereglerne. Denne virksomhed er aktiv på et liberaliseret marked og konkurrerer med andre virksomheder. Kommissionen har også konkluderet, at betaling af erstatning til sagsøgerne, enten ved at gennemføre eller fuldbyrde kendelsen, ville styrke deres stilling i forhold til andre virksomheder, som de konkurrerer med, og som ikke har modtaget tilsvarende kompensation for inddragelse af ulovlig statsstøtte. Den erstatning, der tilkendes i kendelsen, er baseret på et beløb, der svarer til den told, der blev opkrævet på råmaterialerne, tab af fortjeneste og rente på det samlede erstatningsbeløb. Omkostningerne til råmaterialer som input til færdigvarer udgør almindelige driftsudgifter for virksomheder. At fritage dem for en del af deres almindelige driftsudgifter giver dem en særlig konkurrencemæssig fordel, ligesom at godtgøre sagsøgerne for tab af fortjeneste og betaling af rente. Sagsøgerne beskæftiger sig med fremstilling af fødevareprodukter, mølleriprodukter og plastemballage. Der findes et liberaliseret marked for alle disse produkter, så hvis sagsøgerne får en fordel, er det sandsynligt, at det vil fordreje konkurrencen. I betragtning af at de produkter, som sagsøgerne primært fremstiller, kan og bliver handlet mellem medlemsstaterne, er det klart, at hvis sagsøgerne får en fordel, er det sandsynligt, at det også vil påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(124) Kommissionen bemærker, at sagsøgernes argumenter for, at konkurrencen ikke fordrejes, blot er en gentagelse af påstande om, at Micula-brødrene ikke kan betragtes som virksomheder, og at gennemførelsen af kendelsen ikke ville give sagsøgerne en fordel. Begge påstande er allerede blevet behandlet indgående ovenfor (se betragtning 81 ff. og 92 ff.) og kræver ikke yderligere kommentarer.

Konklusion

(125) Af ovenstående grund mener Kommissionen, at betaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, udgør statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 107, stk. 1.

7.2. **Anvendelsen af statsstøttereglerne påvirker ikke rettigheder og forpligtelser, som er beskyttet af traktatens artikel 351**

(126) I traktatens artikel 351 hedder det, at »[d]e rettigheder og forpligtelser, der følger af konventioner, som (…) for tiltrædende medlemsstaters vedkommende er indgået mellem på den ene side en eller flere medlemsstater og på den anden side et eller flere tredjelande, berøres ikke af bestemmelserne i traktaterne«. I den foreliggende sag støtter sagsøgerne ret på de rettigheder og forpligtelser, der er fastlagt i investeringsaftalen.

(127) Det fremgår klart af ordlyden af traktatens artikel 351, at den ikke finder anvendelse i denne sag, eftersom investeringsaftalen er en aftale mellem to EU-medlemsstater, Sverige og Rumænien, og ikke en aftale »mellem på den ene side en eller flere medlemsstater og på den anden side et eller flere tredjelande«. Derfor påvirker anvendelsen af statsstøttereglerne i denne sag ikke rettigheder og forpligtelser, som er beskyttet af traktatens artikel 351.

(128) I denne forbindelse minder Kommissionen om, at der er forskellige EU-regler, der gælder for bilaterale investeringsaftaler mellem EU-medlemsstater på den ene side og bilaterale investeringsaftaler mellem en EU-medlemsstat og et tredjeland på den anden side. Med hensyn til bilaterale investeringsaftaler mellem EU-medlemsstater mener Kommissionen, at disse aftaler er i strid med EU-retten, uforenelige med bestemmelserne i traktaterne og derfor bør betragtes som ugyldige. I modsætning dertil er bilaterale investeringsaftaler mellem en EU-medlemsstat og et tredjeland underlagt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1219/2012 ([79]) om indførelse af overgangsordninger for bilaterale investeringsaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande, indtil disse aftaler gradvis erstattes af EU-aftaler om samme genstand, i lyset af Unionens enekompetence med hensyn til den fælles handelspolitik, som direkte udenlandske investeringer falder ind under ([80]).

(129) Rumænien er også part i den multilaterale ICSID-konvention, som den tiltrådte før tiltrædelsen til Unionen. Eftersom ingen tredjelande, der er part i ICSID-konventionen, er part i den bilaterale investeringsaftale, der er omhandlet i denne sag, er artikel 351 ikke relevant for sagen.

([79]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1219/2012 af 12. december 2012 om indførelse af overgangsordninger for bilaterale investeringsaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 40).

([80]) Traktatens artikel 3, stk. 1, litra e).

7.3. **Ny støtte**

(130) I henhold til traktatens artikel 107, stk. 1, er statsstøtte i princippet uforeneligt med det indre marked. Medmindre Kommissionen erklærer en støtteforanstaltning forenelig med det indre marked, må medlemsstaterne ikke iværksætte statsstøtteforanstaltninger. Ifølge traktatens artikel 108, stk. 3, skal en medlemsstat underrette Kommissionen om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger og må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før Kommissionen har truffet en endelig afgørelse om foreneligheden med det indre marked.

(131) Forpligtelsen til ikke at gennemføre en støtteforanstaltning, før Kommissionen har truffet en endelig afgørelse om foreneligheden, gælder naturligvis for støtteforanstaltninger, der gennemføres efter, at traktaten er trådt i kraft for den pågældende medlemsstat. Traktaten trådte i kraft den 1. januar 2007 for Rumænien.

(132) Sagsøgerne bestrider, at gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen ville udgøre »ny statsstøtte« i henhold til artikel 1, litra c), i forordning (EF) nr. 659/1999. De gør gældende, at, selv om Kommissionens vurdering er korrekt, hvilket ikke er tilfældet, og gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen ville udgøre støtte, ville datoen for ydelse af støtten være den dato, hvor sagsøgerne første gang fik tildelt fordele i medfør af EGO 24, hvilket var i 2000 og 2002 og dermed før Rumæniens tiltrædelse til Unionen. Ifølge sagsøgerne er det allerseneste tidspunkt, der kunne betragtes som den dato, hvor støtten blev ydet, ikrafttrædelsesdatoen for investeringstraktaten, som kendelsen er baseret på, og som trådte i kraft i 2003.

(133) Kommissionen er uenig med sagsøgerne og mener, at betaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, enten gennem gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen, udgør ny støtte og dermed skal underkastes den fulde statsstøttekontrolmekanisme, som er omhandlet i traktatens artikel 107 og 108. Ifølge Domstolens retspraksis skal støtte anses for at være ydet på det tidspunkt, hvor støttemodtageren har opnået ret til at modtage støtten i henhold til den gældende nationale ordning ([81]). Hverken vedtagelsen af EGO 24 den 2. oktober 1998 eller klassificeringen af Ștei-Nucet, Bihor amt, som en ugunstigt stillet region i 10 år (fra den 1. april 1999) eller udstedelsen af certifikater som permanent investor til S.C. European Food S.A. (den 1. juni 2000) og S.C. Starmill S.R.L. og S.C. Multipack (den 17. maj 2002) gav sagsøgerne en ubetinget ret til at gøre brug af råmaterialeordningen frem til den 1. april 2009. Denne ret blev først givet til en virksomhed, som var berettiget til støtte under den ordning, der blev oprettet med EGO 24:

— under den oprindelige ordning, der blev oprettet med EGO 24: når agenturet for regional udvikling godkendte virksomhedens produktionssalgsdokumenter, som viste, at den havde importeret råmaterialer til anvendelse i intern produktion, hvilket gav ret til refusion af opkrævet told ([82]), og

— efter råmaterialeordningen i EGO 24 blev ændret til en fritagelse fra told i EGO 75: når en virksomhed, som er berettiget til støtte under ordningen, importerede råmaterialer til brug i den interne produktion og anmodede grænsekontrolmyndighederne om fritagelse på grundlag af behørig dokumentation.

(134) Da den ordning, der blev oprettet med EGO 24, som ændret ved EGO 75, blev ophævet den 22. februar 2005, kunne ingen virksomhed få ret til støtte efter den dato i henhold til de nationale regler ved at importere råmaterialer til Rumænien til brug i intern produktion. Dermed stammer sagsøgernes krav om erstatning fra den rumænske stat kun fra kendelsen samt den nationale rumænske lovgivning, der giver kendelsen retsvirkning i Rumæniens nationale retsorden. Eftersom kendelsen blev afsagt og risikerer at blive gennemført eller fuldbyrdet efter Rumæniens tiltrædelse til Unionen, fik sagsøgerne først efter tiltrædelsen en ubetinget ret i henhold til rumænsk lov til at modtage den erstatning, voldgiftsretten havde tilkendt, som hidrørte fra ratificeringen af ICSID-konventionen, hvor den blev gennemført i Rumæniens nationale retsorden og dermed gav kendelsen retsvirkning i Rumæniens nationale retsorden.

([81]) Sag C-129/12 Magdeburger Mühlenwerke EU:C:2013:200, præmis 40.

([82]) Der findes en engelsk oversættelse af den oprindelige bestemmelse om råmaterialeordningen (som er det investeringsincitament, hvis ophævelse gav anledning til tilkendelse af erstatning til sagsøgerne) i kendelsens præmis 148. Ifølge den oversættelse fastlægges det i artikel 6, stk. 1, litra b), at »Privately held companies, Romanian legal entities, as well as small or family business, authorised pursuant to the Decree-Law no. 54/1990 concerning the organisation and operation of free initiative-based economic activities that are headquartered and conduct business within the disadvantaged region, will be granted the following advantages for their new investments in the these regions: (…) refunds of customs duties on raw materials, spare parts and/or components necessary of achieving the investor's own production in that region. The refunds will be made based on the approval by the regional development agencies of the companies' production sales documents. The funds necessary for the refund of the customs duties will be provided to the Agency for Regional Development from the Regional development Fund. In case of unprivileged regions belonging to two or more administrative-territorial units, the funds necessary for the refund of the customs duties will be provided by the National Agency for Regional Development from the National Development Fund [the »**Raw Materials Incentive**« or »**Raw Materials Facility**«].

(135) Det er også vigtigt i denne forbindelse at bemærke, at kendelsen giver sagsøgerne en erstatning svarende til de fordele, de ville få med den ophævede råmaterialeordning i EGO 24 fra det øjeblik, den lovgivning blev ophævet (22. februar 2005), og indtil dens påståede fastsatte udløbsdato (1. april 2009). Denne periode løber over lidt mere end 49 måneder, og Rumænien var fuldgyldigt medlem af Unionen i størstedelen af denne periode (27 måneder) og dermed direkte underlagt statsstøttereglerne i traktaten. Endvidere giver kendelsen sagsøgerne erstatning for den mistede evne til at etablere store lagre af sukker i 2009, idet det antages, at de dermed forbundne tab opstod mellem den 31. marts 2009 og den 1. juli 2010. Sagsøgerne led dermed alle disse påståede tab efter Rumæniens tiltrædelse til Unionen i 2007. Endelig tilkendte voldgiftsretten erstatning for tab af fortjeneste, hvor den tog højde for tab opstået mellem den 1. januar 2005 og den 31. august 2011. Denne periode løber over 80 måneder, og Rumænien var fuldgyldigt medlem af Unionen i størstedelen af denne periode (56 måneder) og dermed direkte underlagt statsstøttereglerne i traktaten.

(136) Endelig er EGO 24-ordningen ikke nævnt i bilag V, afsnit 2, nr. 1. i Rumæniens tiltrædelsesakt, som indeholder en udtømmende liste over statsstøtteforanstaltninger, der ville blive betragtet som eksisterende støtte ved Rumæniens tiltrædelse til Unionen ([83]) ([84]).

(137) Det er irrelevant, at hverken tiltrædelsesakten eller traktaten fandt anvendelse på Rumænien på det tidspunkt, hvor Rumænien angiveligt misligholdte sine forpligtelse i henhold til investeringsaftalen ved at ophæve støtteordningen i EGO 24, eller da sagsøgerne anlagde sag under henvisning til investeringsaftalen ved voldgiftsretten. Sagsøgerne fik på ingen af disse tidspunkter en ubetinget ret til betaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte, som er den foranstaltning, der vurderes. Det var først, da voldgiftsretten konkluderede, at investeringsaftalens artikel 2, stk. 3, var blevet overtrådt, i sin kendelse af 11. december 2013, sammen med den rumænske lovgivning, der giver kendelsen retsvirkning i Rumæniens nationale retsorden, at sagsøgerne fik en ubetinget ret til erstatningen, som de kunne gøre gældende over for Rumænien. Denne dato var efter Rumæniens tiltrædelse til Unionen.

(138) Sagsøgernes sag kan derfor ikke sammenlignes med Kommissionens afgørelse i sag N 380/04, som de henviser til. Sag N 380/04 vedrørte en kontrakt, der blev indgået mellem virksomheden Latvijas Gāze (»LG«) og Letland i 1997. Da der opstod en tvist mellem LG og Letland om sidstnævntes forpligtelser i henhold til kontrakten, blev der indledt en voldgiftssag i Stockholm i overensstemmelse med UNCITRAL-reglerne. Den nedsatte voldgiftsret besluttede den 19. juni 2003, at Letland skulle betale erstatning til LG for perioden 10. januar 2001 til 10. marts 2003. Letland efterkom ikke voldgiftskendelsen før tiltrædelsen til Unionen den 1. maj 2004 og underrettede Kommissionen om den planlagte gennemførelse af kendelsen efter tiltrædelsen. Kommissionen observerede i sin afgørelse, at erstatningspligten opstod på grundlag af kontrakten fra 1997, at den erstatning, som voldgiftsretten tilkendte, udelukkende vedrørte en periode før Letlands tiltrædelse, og at selve voldgiftskendelsen blev afsagt før Letlands tiltrædelse til Unionen. På dette grundlag konkluderede Kommissionen, at betaling af den erstatning, som voldgiftsretten tilkendte, blot udgjorde gennemførelse af en foranstaltning, som udelukkende fandt sted før tiltrædelsen, og at gennemførelse af voldgiftskendelsen fra 2003 ikke kunne betragtes som »ny støtte«. Endvidere påpeger Kommissionen i sin afgørelse i sag N 380/04, at den ikke vil foregribe analysen af mulige fremtidige betalinger i henhold til kontrakten, som vedrørte perioder før tiltrædelsen, hvilket betød, at den udelukkende henholdte sig til de specifikke kendsgerninger, som Letland havde oplyst.

(139) I modsætning dertil er erstatningspligten opstået med kendelsen, som blev afsagt i 2013, den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, vedrører hovedsageligt perioden efter Rumæniens tiltrædelse til Unionen, og selve kendelsen blev afsagt næsten syv år efter Rumæniens tiltrædelse til Unionen. Endelig er den største forskel mellem afgørelsen i sag N 380/04 og den foreliggende sag, at der ikke i den tidligere sag var noget, der indikerede, at LG efter gennemførelse eller fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen fra 2003 ville modtage ulovlig statsstøtte, som Letland havde lovet at yde i strid med sine statsstøtteforpligtelser som kandidatland til tiltrædelse til Unionen.

([83]) De tre kategorier af eksisterende støtte, der nævnes i tiltrædelsesakten, er:
— støtteforanstaltninger, der er trådt i kraft inden den 10. december 1994
— støtteforanstaltninger opregnet i tillægget til dette bilag
— støtteforanstaltninger, der inden tiltrædelsesdatoen er blevet vurderet af den nationale statsstøttekontrolmyndighed i den nye medlemsstat og fundet forenelige med gældende fællesskabsret, og som Kommissionen ikke har gjort indsigelse mod på grund af alvorlig tvivl om, hvorvidt foranstaltningen er forenelig med fællesmarkedet, jf. proceduren i stk. 2.
En beslutning om fuldbyrdelse af kendelsen er ikke omfattet af disse tre kategorier. Selv om det blev antaget, at gennemførelse af kendelsen blot genindfører sagsøgernes rettigheder i medfør af EGO 24, som om de relevante incitamenter ikke var blevet ophævet før den fastsatte udløbsdato, ville denne retroaktive genindførelse stadig blive betragtet som »ny støtte« fra tidspunktet for Rumæniens tiltrædelse til Unionen.

([84]) Se også forenede sager T-80/06 og T-182/09 Budapesti Erömü EU:T:2012:65, præmis 54.

(140) Kommissionen konkluderer derfor, at betaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, udgør ny støtte, og at foranstaltningen kun kan gennemføres, hvis og efter Kommissionen har godkendt den i overensstemmelse med statsstøttereglerne.

7.4. **Ulovlighed i henhold til traktatens artikel 108, stk. 3**

(141) Rumænien har allerede betalt en del af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, ved at modregne en af sagsøgernes (S.C. European Food S.A.) skattegæld til den rumænske stat. Eftersom Rumænien ikke underrettede Kommissionen om den delvise gennemførelse af kendelsen, var det ulovligt og i strid med traktatens artikel 108, stk. 3, at gennemføre foranstaltningen. Yderligere betalinger af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte, enten ved gennemførelse eller fuldbyrdelse af kendelsen, som Kommissionen enten ikke er bekendt med, eller som foretages efter vedtagelsen af denne afgørelse, ville af samme grunde også være i strid med Rumæniens forpligtelse til at overholde traktatens artikel 108, stk. 3.

7.5. **Forenelighed med det indre marked**

(142) Kommissionen minder først og fremmest om, at bevisbyrden hovedsageligt ligger hos medlemsstaten i forbindelse med vurderingen af en foranstaltnings forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107, stk. 2 og 3 ([85]). I denne forbindelse minder Kommissionen også om, at en statsstøtteforanstaltning ikke kan erklæres forenelig med det indre marked, hvis den er i strid med andre særlige traktatbestemmelser ([86]). Rumænien har indtil videre ikke fremlagt nogen argumenter, der begrunder foranstaltningen i henhold til traktatens artikel 107, stk. 2 og 3. For fuldstændighedens skyld mener Kommissionen ikke desto mindre, at det vil være hensigtsmæssigt at foretage en forenelighedsvurdering på eget initiativ.

(143) Sagsøgerne gør gældende, at foranstaltningen udgør forenelig regional støtte. Kommissionen kan på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra a) og c), betragte statsstøtte til fremme af den økonomiske udvikling i visse ugunstigt stillede områder i Unionen som forenelig med det indre marked. Betingelserne for at betragte støtte til fremme af den regionale udvikling som forenelig med det indre marked er beskrevet i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2014-2020. I betragtning 188 i disse retningslinjer forklares det, at de finder anvendelse på vurdering af foreneligheden af al regional støtte, der påtænkes tildelt efter den 30. juni 2014. Det betyder, at regional støtte, der er tildelt ulovligt, eller regional støtte, som påtænkes tildelt før den 1. juli 2014, skal vurderes i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 ([87]).

(144) Som forklaret i betragtning 134, fik sagsøgerne en ubetinget ret til støtten, da kendelsen blev afsagt den 11. december 2013, sammen med den rumænske lovgivning, der giver kendelsen retsvirkning i Rumæniens nationale retsorden, dvs. før ikrafttrædelsen af retningslinjerne for 2014-2020. Derfor bør betaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte, vurderes efter retningslinjerne for 2007-2013.

(145) I disse retningslinjer beskriver Kommissionen, at regionalstøtte, der ydes med henblik på at nedbringe en virksomheds løbende udgifter, udgør driftsstøtte, som ikke vil blive betragtet som forenelig med det indre marked, medmindre den undtagelsesvis ydes for at afhjælpe handicap for virksomheder i ugunstigt stillede regioner, der falder ind under anvendelsesområdet for traktatens artikel 107, stk. 3, litra a) ([88]).

(146) I den foreliggende sag omfatter den erstatning, voldgiftsretten tildelte sagsøgerne, tab, som har direkte forbindelse til ophævelsen af EGO 24-incitamenterne, og har til formål at stille støttemodtageren i en position, som denne efter al sandsynlighed ville have været i, hvis EGO 24-incitamenterne ikke var blevet ophævet. Gennemførelsen af kendelsen genopretter i praksis den situation, sagsøgerne efter al sandsynlighed ville have været i, hvis Rumænien aldrig havde ophævet EGO 24. Eftersom de fordele, der blev givet med EGO 24, var knyttet til sagsøgernes faste udgifter og ikke en nyinvestering, udgjorde disse fordele driftsstøtte. Derfor udgør det driftsstøtte at stille støttemodtageren i den position, denne ville have været i, hvis EGO 24-incitamenterne ikke var blevet ophævet, og dermed godtgøre de tab, der er forbundet med ophævelsen. Som forklaret i betragtning 92 ff. reducerer betaling af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, i realiteten med tilbagevirkende kraft de driftsudgifter, de afholder i forbindelse med udøvelsen af deres økonomiske virksomhed under normale markedsbetingelser.

([85]) Sag T-68/03 Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE mod Kommissionen EU:T:2007:253, præmis 34.
([86]) Sag C-225/91 Matra mod Kommissionen EU:C:1993:239, præmis 41.
([87]) Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 (EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13).
([88]) Retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013, punkt 76.

(147) I henhold til punkt 76, 77 og 79 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 er driftsstøtte normalt forbudt og kan kun undtagelsesvis ydes i de regioner, der er omhandlet i artikel 107, stk. 3, litra a), forudsat:

— at den er velbegrundet i kraft af dens bidrag til den regionale udvikling og dens karakter (målrettet)

— at dens omfang står i forhold til de ulemper, den skal opveje

— at den er af midlertidig karakter, reduceres i tidens løb og udfases, når de berørte regioner opnår reel konvergens med de mere velstående dele af EU

— at den i princippet kun ydes til dækning af et sæt på forhånd afgrænsede støtteberettigede udgifter og er begrænset til en bestemt andel af disse udgifter

— at medlemsstaten har forpligtet sig til at overholde detaljerede rapporteringsregler i retningslinjerne for 2007-2013's punkt 83.

(148) Den økonomiske virksomhed, som drager fordel af gennemførelsen af kendelsen, udøves i et område, der falder ind under traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), hvilket Kommissionen konkluderede i afgørelsen om regionalstøttekortet for Rumænien for 2007-2013 ([89]) og for 2014-2020 ([90]).

(149) Kommissionen kan imidlertid ikke se, hvordan betaling af sagsøgernes erstatning kan være berettiget i forhold til bidraget til de pågældende områders regionale udvikling. Den driftsstøtte, betalingen indebærer, har ikke til formål at bidrage til den fælles interesse som krævet i traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), men kun at godtgøre støttemodtageren for de tab, denne har lidt som følge af ophævelsen af EGO 24 før den fastsatte udløbsdato. Dette betyder, at sagsøgerne blot får gratis penge uden at have nogen positiv virkning på regionens udvikling.

(150) Det er ikke tilstrækkeligt, at den økonomiske virksomhed udøves i »et område« for at antage, at foranstaltningen står i forhold til de ulemper, den skal opveje, eftersom det først skal påvises, hvad disse ulemper er, og derefter, hvordan de udgør en hindring for den pågældende regions udvikling. Eftersom der ikke findes nogen beviser, kan Kommissionen ikke identificere de ulemper, som støtteforanstaltningerne skulle opveje.

(151) Betalingen af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, er midlertidig, idet den ikke har nogen virkning efter gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen. Den er imidlertid ikke begrænset til en vis del af nogen på forhånd afgrænsede udgifter, eftersom erstatningen har til formål at sikre, at sagsøgerne får dækket alle deres tab.

(152) I lyset af ovenstående mener Kommissionen ikke, at betalingen af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, overholder retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 og kan blive erklæret forenelig med det indre marked. Da der ikke findes andet grundlag for foreneligheden, konkluderer Kommissionen, at der ikke er ført bevis for støtteforanstaltningens forenelighed.

7.6. **Konklusion om vurderingen af støtteforanstaltningen**

(153) Ovenstående analyse indikerer, at betalingen af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, udgør tildeling af ny støtte, som er uforenelig med traktaten. Kommissionen beklager, at Rumænien allerede har betalt en del af erstatningen ved at modregne en af sagsøgernes (S.C. European Food S.A.) skattegæld til den rumænske stat i en del af erstatningen samt ved den af retten udpegede eksekutors handlinger.

8. **TILBAGESØGNING**

(154) I henhold til traktaten og Domstolens faste retspraksis er Kommissionen, når den har fundet støtte uforenelig med det indre marked, kompetent til at beslutte, at den pågældende medlemsstat skal ophæve eller ændre den ([91]). Ifølge Domstolens faste retspraksis har en medlemsstats forpligtelse til at ophæve den støtte, som Kommissionen anser for at være uforenelig med det indre marked, til formål at genetablere den tidligere situation ([92]). I den sammenhæng har Domstolen fastslået, at dette mål er nået, når støttemodtageren har tilbagebetalt de beløb, der er tildelt

([89]) Kommissionens beslutning N 2/07, resumé i EUT C 73 af 30.3.2007, s. 15.
([90]) Kommissionens beslutning SA 38364, resumé i EUT C 233 af 18.7.2014, s. 1.
([91]) Sag C-70/72 Kommissionen mod Tyskland EU:C:1973:87, præmis 13.
([92]) Forenede sager C-278/92, C-279/92 og C-280/92 Spanien mod Kommissionen EU:C:1994:325, præmis 75.

som ulovlig støtte, hvorved den fordel fortabes, som selskabet har haft i forhold til sine konkurrenter på markedet, og den situation, der herskede på markedet, før støtten blev ydet, genskabes ([93]). I overensstemmelse med retspraksis hedder det i artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999, at »[i] negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren.(…)«.

(155) Sagsøgerne gør gældende, at de havde en berettiget forventning om, at incitamenterne i EGO 24 var lovlige, og at de kunne bruge incitamenterne indtil den fastsatte udløbsdato den 1. april 2009. Kommissionen bemærker i den forbindelse, at det i artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999 videre angives, at »Kommissionen kræver ikke tilbagebetaling af støtten, hvis det vil være i modstrid med et generelt princip i [EU]-lovgivningen«. Domstolen har anerkendt, at princippet om beskyttelse af berettigede forventninger er et sådant generelt princip i EU-lovgivningen. Kommissionen mener imidlertid ikke, at sagsøgerne kan gøre en sådan berettiget forventning gældende.

(156) Ifølge Domstolens retspraksis må virksomheder, som har modtaget en støtte, i princippet kun undtagelsesvist have en berettiget forventning om, at støtten er lovlig, medmindre den er ydet i overensstemmelse med princippet i traktatens artikel 108, stk. 3. Domstolen har i sin nyere retspraksis udtalt, at hvis der ikke er afgivet et præcist løfte, som følger af en aktiv handling fra Kommissionen, som har enekompetence til at godkende Unionens medlemsstaters ydelse af statsstøtte, og som gav støttemodtageren anledning til at tro, at foranstaltningen ikke udgør statsstøtte, kan ingen ekstraordinære omstændigheder berettige anvendelsen af princippet om beskyttelse af berettigede forventninger for at forhindre tilbagesøgning, hvis støtteforanstaltningen ikke var anmeldt til Kommissionen ([94]). Det er veletableret retspraksis, at princippet om beskyttelse af berettigede forventninger ikke kan gøres gældende i forhold til en bestemt bestemmelse i EU-retten, og at adfærden hos den nationale myndighed med ansvar for anvendelse af EU-retten, som handler i strid med den, kan ikke give anledning til berettigede forventninger for en erhvervsdrivende om, at denne vil blive behandlet på en måde, som er i strid med EU-retten ([95]). En påpasselig erhvervsdrivende må nemlig normalt være i stand til at forvisse sig om, at denne procedure er blevet fulgt ([96]).

(157) Kommissionen bemærker, at det med hensyn til den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, burde have stået helt klart for sagsøgerne, selv før de fik tildelt støtten med kendelsen, sammen med den rumænske lovgivning, der giver kendelsen retsvirkning i Rumæniens nationale retsorden, at Kommissionen anså betalingen af erstatningen for at give anledning til ulovlig og uforenelig statsstøtte Denne holdning blev meddelt udtrykkeligt til voldgiftsretten den 20. juli 2009 og formidlet til sagsøgerne.

(158) Med hensyn til sagsøgernes påstand om, at de havde en berettiget forventning om, at EGO 24 var lovlig og ville løbe frem til den 1. april 2009, minder Kommissionen om, at det først og fremmest er betalingen af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, og ikke EGO 24, der danner grundlag for denne afgørelse. Kommissionen tilføjer ikke desto mindre for fuldstændighedens skyld, at sagsøgerne ikke med rette kan gøre en berettiget forventning om, at ordningen var lovlig og ville løbe frem til den 1. april 2009, gældende. Med hensyn til denne ordning var det ikke Kommissionen, men det rumænske konkurrenceråd, som i medfør af afgørelse nr. 4/2000 truffet af Associeringsrådet EU-Rumænien og den rumænske lov nr. 143/1999 om statsstøtte var ansvarlig for at overvåge og godkende statsstøtten før Rumæniens tiltrædelse til Unionen. Kommissionen bemærker i den forbindelse, at EGO 24 blev anmeldt til det rumænske konkurrenceråd på grund af de påtænkte ændringer i EGO 75, og at det rumænske konkurrenceråd i sin afgørelse nr. 244/2000 af 15. maj 2000 konkluderede, at incitamenterne udgjorde uforenelig statsstøtte. Det var efter denne afgørelse, den 1. juni 2000, at S.C. European Food S.A. erhvervede sit PIC-certifikat, som gav virksomheden ret til at modtage statsstøtte under EGO 24-ordningen, som forklaret i betragtning133. Det betyder imidlertid ikke, at støtten blev ydet på den dato, som forklaret i betragtning134.

(159) På det tidspunkt, hvor S.C. European Food S.A. fik tildelt den ulovlige statsstøtte gennem EGO 24, som under alle omstændigheder er efter den 1. juni 2000, må virksomheden dermed have været bekendt med Rumæniens konkurrenceråds afgørelse af 15. maj 2000, hvor det erklærede, at EGO 24-incitamenterne var uforenelig statsstøtte. Virksomheden må endvidere have været bekendt med Europaaftalen, som trådte i kraft den 1. januar 1995, og den rumænske lov nr. 143/1999 om statsstøtte, som trådte i kraft den 1. januar 2000. Begge forbød Rumænien at yde statsstøtte og bemyndigede det rumænske konkurrenceråd til at godkende ny statsstøtte. Uden en sådan godkendelse fra konkurrencerådet og på linje med Domstolens retspraksis, som fandt anvendelse

([93]) Sag C-75/97 Belgien mod Kommissionen EU:C:1999:311, præmis 64-65.
([94]) Sag C-148/04 Unicredito Italiano EU:C:2005:774, præmis 104-111.
([95]) Dom i sag C-217/06 Kommissionen mod Italien EU:C:2007:580, nr. 23 og den nævnte retspraksis.
([96]) Sag C-5/89 Kommissionen mod Italien EU:C:1990:320, præmis 14.

i medfør af artikel 64 i Europaaftalen af 1995, artikel 1 i gennemførelsesbestemmelserne til afgørelse nr. 4/2000 truffet af Associeringsrådet EU-Rumænien og fællesskabsretten, kunne S.C. European Food S.A. aldrig have haft en berettiget forventning om, at incitamenterne i EGO 24 udgjorde forenelig statsstøtte, uanset den rumænske regerings senere handlinger efter afgørelse nr. 244/2000. Den samme argumentation gælder naturligvis Multipack og Starmill, som først fik deres PIC-certifikat den 17. maj 2002, dvs. to år efter afgørelse nr. 244/2000. Sagsøgerne kan dermed heller ikke gøre gældende, at de har en berettiget forventning om, at EGO 24-ordningen udgjorde ulovlig statsstøtte, hvilket Kommissionen finder irrelevant for denne afgørelse.

(160) Derfor skal Rumænien tilbagesøge betalingen af den erstatning, voldgiftsretten tilkendte sagsøgerne, eftersom den udgør ulovlig og uforenelig statsstøtte. Eftersom de fem sagsøgere, sammen med de andre relevante EFDG-virksomheder, udgør én fælles enhed (se betragtning 91), hæfter de fem sagsøgere og de andre relevante EFDG-virksomheder solidarisk for tilbagebetalingen af den statsstøtte, som en af dem måtte have modtaget, til den rumænske stat. I henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 skal den støtte, der skal tilbagebetales i medfør af en beslutning om tilbagebetaling, indeholde renter beregnet på grundlag af en passende sats, der fastsættes af Kommissionen. Renterne betales fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte var til støttemodtagerens rådighed, og indtil den tilbagebetales. Ifølge artikel 14, stk. 3, i forordning (EF) nr. 659/1999 skal tilbagebetalingen ske omgående og i overensstemmelse med gældende procedurer i den pågældende medlemsstats nationale ret, forudsat at disse giver mulighed for omgående og effektiv gennemførelse af Kommissionens beslutning. Til det formål og i tilfælde af søgsmål ved de nationale domstole træffer de pågældende medlemsstater alle nødvendige foranstaltninger, som er til rådighed i deres respektive retssystemer, herunder også foreløbige foranstaltninger, dog med forbehold af fællesskabsretten.

(161) Kommissionen bemærker i denne forbindelse, at Rumænien allerede har modregnet 337 492 864 RON (ca. 76 mio. EUR ([97])) i den skattegæld, en af sagsøgerne, S.C. European Food S.A., havde. Kommissionen bemærker endvidere, at den af retten udpegede eksekutor den 5. januar 2015 beslaglagde 36 484 232 RON (ca. 8,1 mio. EUR ([98])) fra Rumæniens finansministerium og derefter overførte 34 004 232 RON (ca. 7,56 mio. EUR) i lige store dele til tre af de fem sagsøgere og beholdt resten til dækning af sagsomkostninger. Mellem den 5. februar og den 25. februar 2015 beslaglagde eksekutoren 9 197 482 RON (ca. 2 mio. EUR ([99])) fra Rumæniens finansministeriums bankkonti. Endvidere bemærker Kommissionen, at de rumænske myndigheder frivilligt har overført 472 788 675 RON (ca. 106,5 mio. EUR ([100])) (inklusive omkostninger til den af retten udpegede eksekutor på 6 028 608 RON) til en spærret konto i de fem sagsøgeres navn. Disse beløb samt eventuelle yderligere betalinger til sagsøgerne til fuldbyrdelse af kendelsen, som er eller vil blive foretaget, skal tilbagesøges af Rumænien —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Betaling af erstatningen tilkendt af voldgiftsretten, der blev nedsat under Det Internationale Center til Bilæggelse af Investeringstvister (ICSID), i kendelsen af 11. december 2013 i sag nr. ARB/05/20 Micula m.fl. mod Rumænien ([101]) til den økonomiske enhed bestående af Viorel Micula, Ioan Micula, S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L., S.C. Multipack, European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L. og West Leasing S.R.L udgør statsstøtte, som er uforenelig med det indre marked, jf. traktatens artikel 107, stk. 1.

Artikel 2

1. Rumænien udbetaler ikke den i artikel 1 omhandlede uforenelige støtte og tilbagesøger eventuel i artikel 1 omhandlet uforenelig støtte, som allerede er blevet udbetalt til en af enhederne i den økonomiske enhed, som har modtaget støtten ved delvis gennemførelse eller fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen af 11. december 2013, samt støtte udbetalt til en af enhederne i den økonomiske enhed, som har modtaget støtten ved yderligere gennemførelse af voldgiftskendelsen af 11. december 2013, som Kommissionen ikke er bekendt med, eller som er udbetalt efter datoen for denne afgørelse.

2. Viorel Micula, Ioan Micula, S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L., S.C. Multipack, European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L. og West Leasing S.R.L hæfter solidarisk for tilbagebetalingen af statsstøtte, som en af dem måtte have modtaget.

([97]) Se fodnote 7.
([98]) Se fodnote 38.
([99]) Se fodnote 38.
([100]) Se fodnote 40.
([101]) ICSID-sag nr. ARB/05/20, Ioan Micula, Viorel Micula, SC European Food SA, SC Starmill SRI, SC Multipack SRL mod Rumænien, endelig voldgiftskendelse af 11. december 2013.

3. De beløb, der tilbagesøges, er de beløb, der følger af gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af kendelsen af 11. december 2013 (hovedstol og rente).

4. De beløb, der tilbagesøges, tilskrives rente fra den dato, hvor de blev stillet til rådighed for støttemodtagerne, indtil de er tilbagebetalt.

5. Rumænien skal oplyse de nøjagtige datoer, hvor statens støtte blev stillet til rådighed for de respektive støttemodtagere.

6. Rentebeløbet beregnes med renters rente i overensstemmelse med kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 ([102]).

7. Rumænien sikrer, at alle udestående betalinger af den i artikel 1 omhandlede støtte indstilles med virkning fra datoen for vedtagelsen af denne afgørelse.

Artikel 3

1. Tilbagesøgningen af den i artikel 1 omhandlede støtte iværksættes øjeblikkeligt og effektivt.

2. Rumænien sikrer, at denne afgørelse efterkommes inden for fire måneder efter meddelelsen herom.

Artikel 4

1. Senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse sender Rumænien følgende oplysninger:

a) det samlede beløb modtaget af hver af de i artikel 1 omhandlede enheder

b) en detaljeret beskrivelse af allerede trufne og planlagte foranstaltninger med henblik på at efterkomme denne afgørelse

c) dokumentation for, at støttemodtageren har fået påbud om at tilbagebetale støtten.

2. Rumænien underretter løbende Kommissionen om resultaterne af gennemførelsen af de nationale foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til denne afgørelse, indtil tilbagebetalingen af den i artikel 1 nævnte støtte er afsluttet. Rumænien indsender på Kommissionens anmodning straks oplysninger om, hvilke foranstaltninger der allerede er truffet eller planlagt for at efterkomme afgørelsen. Rumænien giver tillige detaljerede oplysninger om de støttebeløb og renter, støttemodtagerne allerede har tilbagebetalt.

Artikel 5

Denne afgørelse er rettet til Rumænien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. marts 2015.

På Kommissionens vegne
Margrethe VESTAGER
Medlem af Kommissionen

([102]) Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).